

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PŘESTUPKY V DOPRAVĚ V OKRESE TÁBOR
SE ZAMĚŘENÍM NA NÁVYKOVÉ LÁTKY**

Autor práce: Romana Šulěřová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 1632/5b, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Romana Šulěřová, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Forma studia: Kombinovaná

Místo studia: Pífbřam

Název bakalářské práce: Přestupky v silniční dopravě v okrese Tábor se zaměřením na návykové látky

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Traffic Offenses in the Tábor District with a Focus on Addictive Substances

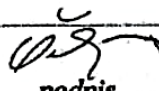
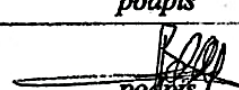
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, včetně titulů): JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

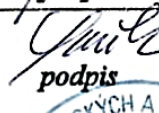
Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): prosinec 2024

Cíl bakalářské práce:

Cílem bakalářské práce je zhodnotit problematiku přestupků v silniční dopravě spojených s užíváním návykových látek na území okresu Tábor, identifikovat nejčastější příčiny a okolnosti těchto přestupků, vyhodnotit účinnost preventivních opatření a navrhnout doporučení pro zlepšení prevence a postihování těchto přestupků.

Student: Romana Šulěřová, DiS.	13.12.2024 datum	 podpis
Vedoucí práce: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.	16.1.2025 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	27.1.2025 datum	 podpis
Prorektor pro studium a vnitřní záležitosti: doc. PhDr. Miroslav Sapík, Ph.D.	28.1.2025 datum	 podpis
Rector: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	3.2.2025 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucího a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Ráda bych poděkovala JUDr. Jozefu Bandžakovi, Ph.D. za pomoc a odborné vedení, za věcné připomínky, a hlavně za vstřícnost, pochopení a trpělivost při konzultacích a vypracování bakalářské práce. Mé poděkování patří též Miloši Lososovi, DiS. za spolupráci při získávání údajů pro výzkumnou část práce.

ABSTRAKT

ŠULÉŘOVÁ, R. *Přestupky v silniční dopravě v okrese Tábor se zaměřením na návykové látky: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2025. 70 s. Vedoucí bakalářské práce: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

Klíčová slova: Alkohol, návykové látky, přístroje ke zjišťování alkoholu a drog, orientační vyšetření, lékařské vyšetření, promile, sankce

Bakalářská práce poskytuje ucelený přehled problematiky požívání alkoholických nápojů a jiných návykových látek v souvislosti s řízením motorových vozidel. Vysvětluje základní pojmy, seznamuje s platnými právními předpisy v této oblasti a s následky a důsledky vyplývajícími z jejich porušení při řízení vozidel. Práce je určena nejen příslušníkům Policie České republiky, kteří kontroly na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek u řidičů provádějí, ale i široké veřejnosti.

ABSTRACT

ŠULÉŘOVÁ, R., *Traffic Offences in the Tábor District with a Focus on Addictive Substance: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2025. 70 pgs. Supervisor: JUDr. Jozef Bandžak, Ph.D.

Keywords: Alcohol, Addictive substances, Alcohol and drug testers, Indicative check-up, Medical check-up, Per mille, Sanction/Penalty

The bachelor thesis provides a comprehensive overview of the issues related to the consumption of alcoholic beverages and other addictive substances in connection with driving motor vehicles. It explains basic concepts, acquaints readers with the applicable legal regulations in this area, and with the consequences and repercussions of their violation while driving. It is intended not only for members of the Police of the Czech Republic who conduct checks for the presence of alcohol and other addictive substances in drivers, but also for the general public.

OBSAH

ÚVOD	9
1	CÍL A METODIKA 10
2	PRÁVNÍ ÚPRAVA 11
3	PROBLEMATIKA POŽÍVÁNÍ ALKOHOLICKÝCH NÁPOJŮ A UŽÍVÁNÍ JINÝCH NÁVYKOVÝCH LÁTEK V SILNIČNÍ DOPRAVĚ 15
4	VLIV ALKOHOLU A VYBRANÝCH NÁVYKOVÝCH LÁTEK NA ŘÍZENÍ MOTOROVÉHO VOZIDLA 17
4.1	Alkohol 17
4.2	Methamfetamin (pervitin)..... 18
4.3	Amfetamin 18
4.4	Delta-9-tetrahydrokanabinol (9-THC)..... 18
4.5	Kokain..... 19
4.6	3,4 - Methylendioxyamfetamin (MDMA) a 3,4 - Methylendioxyamfetamin (MDA) 19
4.7	Morfin 20
4.8	Vliv léků na schopnost k řízení motorového vozidla 20
5	ODBOURÁVÁNÍ ALKOHOLU A JNL 22
5.1	Alkohol jako polehčující okolnost 23
6	TECHNICKÉ PROSTŘEDKY PŘI ZJIŠŤOVÁNÍ PŘÍTOMNOSTI ALKOHOLICKÝCH NÁPOJŮ NEBO JINÉ NÁVYKOVÉ LÁTKY ... 25
6.1	Elektronické přístroje Dräger 25
6.1.1	Provádění dechové zkoušky 26
6.1.2	Postup při vlastní kontrole přístrojem Alcotest 7510: 26
6.2	DrugWipe, DrugTest, DrugCzech..... 26
7	POSTUP PŘI ODHALOVÁNÍ PROTIPRÁVNÍHO JEDNÁNÍ POD VLIVEM ALKOHOLU 30
8	POSTUP PŘI ODHALOVÁNÍ PROTIPRÁVNÍHO JEDNÁNÍ POD VLIVEM JINÉ NÁVYKOVÉ LÁTKY 33
8.1	Speciální silniční kontrola dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů a užívání jiných návykových látek řidiči vozidel 35
9	ŘEŠENÍ PROTIPRÁVNÍHO JEDNÁNÍ POD VLIVEM ALKOHOLU 37
10	ŘEŠENÍ PROTIPRÁVNÍHO JEDNÁNÍ POD VLIVEM JINÝCH NÁVYKOVÝCH LÁTEK 38
11	DI PČR TÁBOR, ÚO TÁBOR 39
11.1	Postup DI PČR Tábor 39

11.2	Typování vozidel a řidičů, jehož řidič je pod vlivem alkoholu nebo návykových látek	40
11.3	Prohlídka dopravního prostředku	40
12	PRAKTICKÁ ČÁST.....	42
12.1	Cíl výzkumného šetření	42
12.2	Metodologie sběru dat	42
13	POLOSTRUKTUROVANÉ ROZHOVORY.....	43
13.1	Respondent 1	43
13.2	Respondent 2	45
13.3	Respondent 3	46
13.4	Respondentka 4	48
13.5	Respondent 5	49
13.6	Výsledek rozhovorů.....	50
14	VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ.....	52
14.1	Výsledek výzkumu	52
14.2	Rozbor roku 2024 na DI Tábor	54
14.3	Řidiči nemotorových vozidel	54
14.4	Řidiči motorových vozidel – recidiva z pohledu přestupků proti pravidlům provozu na pozemních komunikacích	56
14.4.1	Recidiva z pohledu zákazu řídit motorová vozidla	57
14.4.2	Recidiva u maření zákazu řídit motorová vozidla	57
14.5	Recidiva z pohledu trestných činů.....	58
15	VYHODNOCENÍ VÝZKUMU	59
ZÁVĚR		61
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ		63
SEZNAM ZKRATEK.....		67
SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK		68
PŘÍLOHY		69

Úvod

Výběr tématu bakalářské práce souvisí s oblastí, která se dotýká nás všech. Řidič motorového vozidla, který je pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, nemusí být na první pohled rozpoznatelný ani podle způsobu jízdy, ani podle svého chování. Zejména u osob, které tyto látky užívají dlouhodobě, může být toleranční práh natolik vysoký, že působí navenek zcela střízlivě. Jejich styl jízdy může být zcela nenápadný, a to i v případech, kdy jsou pod vlivem. Po požití alkoholu či drog dochází k řadě změn v psychických a kognitivních funkcích řidiče. Typicky se objevuje euforie, pokles schopnosti soustředění, zhoršené vnímání okolních podnětů, prodloužená reakční doba a snížené kritické hodnocení dopravních situací. Řidič pak často podceňuje rizika, jedná impulzivně a může vykazovat tendence k nepřiměřeně rychlé nebo riskantní jízdě, například při předjíždění či při vjezdu do křižovatky bez dostatečného zajištění. Ve fázi útlumu, která může nastat po odeznění euforických účinků, dochází k výraznému zpomalení reakcí, poklesu pozornosti a celkové dezorientaci. Řidič může ignorovat dopravní značení, nezapínat směrová světla, vjet do protisměru, nebo dokonce zcela opustit vozovku. V krajních případech může během jízdy i usnout za volantem, což představuje extrémní ohrožení bezpečnosti silničního provozu.

Ve své práci se věnuji přestupkům, ke kterým došlo při řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek. Práci jsem rozdělila do dvou základních částí – teoretické a praktické. Teoretická část pojednává o postihu jednání při řízení motorového a v některých případech nemotorového vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, kdy jsem ve stručnosti přiblížila související právní normy. Uvádím zde charakteristiky jednotlivých skupin návykových látek, přičemž cílem práce je upozornit na vliv alkoholu a jiných návykových látek na řidiče a navrhnout potřebné řešení dané problematiky. V této části jsem se dále zaměřila na postupy a metody odhalování a v případě zjištění ovlivnění, na postup policisty při dokumentaci a následného šetření protiprávního jednání. Praktická část práce se věnuje postupu policisty na konkrétním pracovišti a vyhodnocení praktických poznatků získaných rozhovory a statistickými údaji konkrétního pracoviště. Cíl, kterého chci prostřednictvím výzkumného šetření dosáhnout je zhodnotit problematiku přestupků v silniční dopravě spojených s užíváním návykových látek na území okresu Tábor, identifikovat nejčastější příčiny a okolnosti těchto přestupků, vyhodnotit účinnost preventivních opatření a navrhnout doporučení pro zlepšení prevence a postihování těchto přestupků.

1 Cíl a metodika

Hlavním cílem této bakalářské práce je zhodnotit problematiku přestupků v silniční dopravě spojených s užíváním návykových látek na území okresu Tábor. Práce se zaměřuje na identifikaci nejčastějších příčin těchto přestupků, jejich právní důsledky a na hodnocení efektivity stávajících preventivních opatření. Součástí práce je také empirické šetření, jehož cílem je zjistit postoje a zkušenosti řidičů k této problematice a vyhodnotit jejich vnímání rizik spojených s řízením pod vlivem návykových látek.

První kapitola práce vymezuje cíle a popisuje metodiku práce. Druhá kapitola je rozčleněna do 11 tematických podkapitol, které se zabývají právní úpravou související s přestupky v silniční dopravě. Tato právní úprava je nezbytné pro lepší porozumění následující analýzy přestupků pod vlivem návykových látek. Po úvodním představení problematiky požívání alkoholických nápojů a užívání návykových látek v silniční dopravě a jejich vlivu následuje samotná analýza nejčastějších přestupků a dopravních nehod v okrese Tábor za sledované období. Závěrečná kapitola se věnuje polostrukturovaným rozhovorům mezi uživateli návykových látek, jejichž cílem bylo zjistit jejich postoje a zkušenosti týkající se této problematiky.

Teoretická část je zpracována převážně popisnou metodou za pomoci řešerše literatury a právních předpisů. Je zaměřena na legislativní rámec postihování řízení pod vlivem návykových látek, právní úpravu problematiky a charakteristiku dopadu alkoholu a jiných látek na psychomotorické schopnosti řidičů. Dále popisuje metody a postupy, které policie využívá k detekci ovlivněných řidičů, včetně využití technických prostředků.

Praktická část je založena na kombinaci kvantitativního a kvalitativního výzkumu. Obsahuje analýzu statistických dat o přestupcích spojených s řízením pod vlivem návykových látek v okrese Tábor za vybrané období. Tyto údaje byly získány z policejních záznamů a dalších dostupných zdrojů. Data jsou prezentována formou vlastních tabulek a grafů, což umožňuje přehledné znázornění vývoje a nejčastějších příčin přestupků. Důležitým prvkem praktické části je empirický výzkum, který probíhá formou polostrukturovaných rozhovorů mezi řidiči. Na základě zjištěných výsledků jsou v závěru práce formulována doporučení zaměřená na prevenci a zefektivnění kontrolního systému s cílem snížit počet přestupků způsobených ovlivněnými řidiči. Jsou zde také uvedeny hypotézy, které jsou po vyhodnocení dotazníku potvrzeny či vyvráceny.

2 Právní úprava

Dopravní přestupky související s návykovými látkami jsou upraveny v zákoně č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů. Tento zákon neupravuje jen samotný provoz na pozemních komunikacích, ale upravuje také to, jaká vozidla, v jakém technickém stavu a jak vybavená se mohou na silnicích pohybovat. Upravuje také to, jakou přípravu a odbornost musejí absolvovat řidiči, kdo jim přípravu poskytuje a jakým způsobem prokazují způsobilost. Rovněž hovoří o zdravotní způsobilosti, kterou musejí řidiči splňovat a kdo ji osvědčuje.

Základní povinností každého řidiče motorového i nemotorového vozidla je, *že nesmí požit alkoholický nápoj ani jinou látku obsahující alkohol (dále jen „alkoholický nápoj“) nebo užít jinou návykovou látku během jízdy*¹ a dále *řídít vozidlo nebo jet na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití jiné návykové látky, kdy by mohl být ještě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky; v případě jiných návykových látek uvedených v prováděcím právním předpise se řidič považuje za ovlivněného takovou návykovou látkou, pokud její množství v krevním vzorku řidiče dosáhne alespoň limitní hodnoty stanovené prováděcím právním předpisem.*²

Dále je řidič povinen *podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn alkoholem*³ a dále *podrobit se na výzvu policisty, vojenského policisty, zaměstnavatele, ošetřujícího lékaře nebo strážníka obecní policie vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněn jinou návykovou látkou než alkoholem (dále jen „jiná návyková látka“)*⁴,

¹ČESKO. § 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) - znění od 1. 11. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 12. 11. 2024]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#p5-2-a>

²ČESKO. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) - znění od 1. 11. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 12. 11. 2024]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#p5-2-b>

³ČESKO. § 5 odst. 2 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) - znění od 1. 11. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 12. 11. 2024]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#p5-2-f>

⁴ČESKO. § 5 odst. 2 písm. g) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) - znění od 1. 11. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 12. 11. 2024]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#p5-2-g>

Porušením těchto povinností se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích v rozporu s § 5 odst. 2 písm. b) řídí vozidlo nebo jede na zvířeti bezprostředně po požití alkoholického nápoje nebo po užití návykové látky nebo v takové době po požití alkoholického nápoje nebo užití návykové látky, po kterou je ještě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.⁵

Za tento přestupek může být uložena sankce ve správním řízení od 7 000,- Kč do 25 000,- Kč, v případě, kdy je zjištěn obsah alkoholu u řidiče vyšší než 0,3 promile, zaeviduje se 6 trestných bodů a je uložen trest zákaz činnosti řízení všech motorových vozidel od šesti měsíců do osmnácti měsíců. Rozhodnutí o uložení sankce se zaznamenává do evidenční karty řidiče.

Dále porušením povinností se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že *řídí vozidlo nebo jede na zvířeti ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodila požitím alkoholického nápoje nebo užitím jiné návykové látky*⁶ a dále *že se v rozporu s § 5 odst. 1 písm. f) a g) odmítne podrobit vyšetření, zda při řízení vozidla nebo jízdě na zvířeti nebyla ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou.*⁷

Za tyto přestupky může být uložena sankce ve správním řízení od 25 000,- Kč do 70 000,- Kč, zaeviduje se 6 trestných bodů a je uložen trest zákaz činnosti řízení všech motorových vozidel od osmnácti měsíců do třiceti šesti měsíců. Rozhodnutí o uložení sankce se zaznamenává též do evidenční karty řidiče. Doba trvání zadržení řidičského průkazu se započítává do trestu zákazu činnosti⁸.

Přestupky jsou jako jediné ze správních deliktů kodifikovány⁹. Základní normou přestupkového práva je zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Vedle tohoto zákona jsou však normy přestupkového práva obsaženy v množství zvláštních zákonů. Současná právní úprava řízení o dopravních přestupcích, je tedy částečně zapsána v zákoně o odpovědnosti za přestupky a upravuje podmínky

⁵ČESKO. § 125c odst. 1 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) - znění od 1. 11. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 3. 12. 2024]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#p125c-1-b>

⁶ČESKO. § 125c odst. 1 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) - znění od 1. 11. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 3. 12. 2024]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#p125c-1-c>

⁷ČESKO. § 125c odst. 1 písm. d) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) - znění od 1. 11. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 3. 12. 2024]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#p125c-1-d>

⁸BUŠTA, P., KNĚŽINEK, J. *Zákon o silničním provozu: Komentář*. § 47 [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI ID KO361_2000CZ. [online]. Dostupné z WWW: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

⁹MATES, P., et al. *Základy správního práva trestního*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. s. 51. ISBN 978-80-7400-357-8.

odpovědnosti za přestupek, druhy správních trestů a ochranných opatření a zásady pro jejich ukládání, postup před zahájením řízení o přestupku a postupy řízení o přestupku.

Přestupkové právo upravuje zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Tento zákon upravuje některé přestupky, které se objevují na úsecích veřejné správy, včetně druhu a výše správních trestů, které lze za jejich spáchání uložit. Definice přestupku naplňuje zásadu zákonnosti a zaručuje ji Listina základních práv a svobod, tj. že státní moc lze uplatňovat pouze v případech a mezích stanovených zákonem¹⁰.

Ochranu před škodami způsobenými užíváním návykových látek upravuje zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek a stanovuje modalitu¹¹ zjišťování ovlivnění. Tento zákon se vztahuje k návykovým látkám, které jsou zde jednotlivě definovány a zároveň tento zákon upozorňuje na to, že užívání návykových látek může vést ke vzniku a rozvoji duševních poruch a poruch chování.

Závažné a společensky nebezpečné porušení povinností v silničním provozu, které není přestupkem, upravuje č. 40/2009 Sb., trestný zákoník. V trestním zákoníku není část, která by speciálně upravovala trestné činy spáchané v souvislosti se silničním provozem. Současné znění základní skutkové podstaty trestného činu ohrožení pod vlivem návykové látky je následující: *Kdo vykonává ve stavu vylučujícím způsobilost, který si přivodil vlivem návykové látky, zaměstnání nebo jinou činnost, při které by mohl ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.*¹² V odstavci 2 je obsažena kvalifikovaná skutková podstata: *Odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 havárii, dopravní nebo jinou nehodu, jinému ublížení na zdraví nebo větší škodu na cizím majetku nebo jiný závažný následek, spáchá-li takový čin při výkonu zaměstnání nebo jiné činnosti, při kterých je vliv návykové látky zvlášť nebezpečný, zejména řídí-li hromadný dopravní prostředek, nebo byl-li za takový čin v posledních dvou letech odsouzen nebo z výkonu trestu odnětí*

¹⁰JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 46. ISBN 978-80-7400-772-9.

¹¹JOSEF, F. "Objektivní" zjištění výše alkoholu v krvi aneb důsledky odmítnutí podrobit se na výzvu lékařskému vyšetření. *Bulletin advokacie: stavovský časopis české advokacie*. 2012, **2012**(10), 36.

¹²ČESKO. § 274 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - znění od 11. 2. 2025. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 12. 1. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p274-1>

*svobody uloženého za takový čin propuštěn.*¹³ Stav vylučující způsobilost není nikde definován, avšak obecně judikatura považuje za stav vylučující způsobilost ovlivnění řidiče alkoholem nejméně 1 promile alkoholu¹⁴, tato hranice však není absolutní a podle judikatury je nutné zohlednit i stupeň, v jakém byl řidič pod vlivem alkoholu¹⁵.

V praxi to znamená, že se posuzuje nejen samotná koncentrace alkoholu v krvi, ale také míra, do jaké byl ovlivněn jeho psychický a fyzický stav. Je důležité brát v úvahu konkrétní okolnosti každého případu – například zda řidič projevoval známky zhoršené koordinace, ztráty úsudku, zpomalených reakcí nebo jiného chování, které by mohlo ohrozit bezpečnost silničního provozu. Právě komplexní hodnocení stavu řidiče – včetně znaleckých posudků, výpovědí svědků či záznamů o jízdě – umožňuje spravedlivě stanovit, zda a do jaké míry byl řidič způsobilý řídit. Tento individuální přístup je zásadní pro odlišení bagatelních přestupků od skutečně nebezpečného jednání, které může vést až k trestněprávní odpovědnosti. Současná právní úprava se tak snaží nejen represivně postihovat rizikové chování, ale i preventivně chránit zdraví a životy všech účastníků silničního provozu.

¹³ČESKO. § 274 odst. 2 písm. a), b), c) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - znění od 11. 2. 2025. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 12. 1. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p274-2-a>

¹⁴Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 2. 2007, sp. zn. 5 Tdo 874/2007: „Nejvyšší soud k tomu připomíná, že podle poznatků lékařské vědy není žádný, tedy ani nadprůměrně disponovaný, řidič motorového vozidla schopen bezpečně řídit motorové vozidlo, dosáhne-li hladina alkoholu v jeho krvi nejméně 1,00 g/kg (1 promile).“

¹⁵Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. 5. 2010, sp. zn. 8 Tdo 449/2010.

3 Problematika požívání alkoholických nápojů a užívání jiných návykových látek v silniční dopravě

Po mnoho generací mají omamné a psychotropní látky vliv na duševní stav člověka a jeho život a souhrn činností, které vykonává, během svého života. Při vhodných příležitostech mohou příjemně ovlivnit jeho psychické rozpoložení, ale také mohou psychické rozpoložení člověka ovlivnit v situacích, kdy je to nejméně vhodné a nepříznivé. Za takové situace lze považovat takové činnosti, které člověk vykonává, při kterých je nekoncentrovaný a nesoustředěný, kdy je žádoucí nebýt pod vlivem návykové látky. Mohlo by dojít k omezení nebo dokonce k ohrožení jiného. Jednou z těchto činností je právě řízení vozidla v běžném silničním provozu. Jedná se o činnost, při níž člověk může ohrozit nejen život, zdraví nebo majetek své osoby, ale životy, zdraví a též majetek ostatních účastníků v silničním provozu. Vliv návykové látky na ovládací a rozpoznávací schopnosti člověka je rozdílný. S tím souvisí i rozdílné chování a ovlivnění psychiky jedince v závislosti na konkrétním druhu omamné nebo psychotropní látky.

I nadále zůstává alkohol hlavní zneužívanou návykovou látkou v dopravě. S dopravně bezpečnostního pohledu je tedy alkohol prvkem, který není slučitelný s bezpečným silničním provozem ¹⁶. Jeho požívání má vliv na útlum centrálního nervového systému. Dochází k uvolnění napětí, zábran a úzkosti. Při větší míře konzumace se dostavuje porucha koncentrace, snižuje se schopnost artikulace, může se dostavit i nevolnost, dvojí vidění, ztráta rovnováhy a v neposlední řadě může dojít ke ztrátě vědomí nebo k ohrožení života. Z pohledu řízení vozidla má alkohol za následek snížení pozornosti a k prodloužení reakční doby. Řidič špatně a nekriticky vyhodnocuje situaci v provozu a podceňuje rizika. U některých řidičů to může vést k rychlé až agresivní jízdě a ignorování ostatních účastníků silničního provozu. Naopak při požití vysokého obsahu alkoholu může u řidiče nastat velký útlum v centrálním nervovém systému, přičemž řidič na toto reaguje pomalou jízdou, kdy není schopen udržet směr jízdy a nereaguje na podněty z okolí provozu.

¹⁶SCHEUER, J. „Alkoholový zámek“ – nový nástroj prevence řízení pod vlivem alkoholu a vybrané související právní aspekty. *Revue pro právo a technologie: odborný recenzovaný časopis pro technologické obory práva a právní vědy*. 2017, **2017**(16). ISSN: 1804-5383.

Řízení pod vlivem jiné návykové látky než alkoholu představuje závažný celospolečenský problém ¹⁷. Když pomineme ztráty na lidských životech či na zdraví osob, s alkoholem v silničním provozu souvisí také až miliardové škody na majetku ¹⁸.

Je proto nezbytné, aby se problematika vlivu návykových látek na chování řidičů stala nejen předmětem právní regulace, ale i součástí širší společenské diskuse a preventivních programů. Edukace veřejnosti, zejména mladých lidí a začínajících řidičů, je klíčová pro změnu postoje k rizikovému chování za volantem. Kromě toho je důležité podporovat častější a efektivnější kontroly ze strany příslušných orgánů a zároveň vytvářet prostředí, které bude motivovat jednotlivce k odpovědnému rozhodování.

Vzhledem k neustále se měnící skladbě návykových látek a jejich dostupnosti by i legislativa měla pružně reagovat na nové hrozby, včetně syntetických drog a jejich kombinací s jinými látkami. Cílem je nejen sankcionovat, ale především chránit životy a zdraví všech účastníků silničního provozu.

¹⁷Drogy v silniční dopravě [online]. 2009. Dostupné z: https://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/6-2009/drogy_v_doprave.htm

¹⁸KUČEROVÁ, H. *Dopravní přestupky v praxi. 2. přepracované a doplněné vydání*. Praha: LINDE PRAHA, 2006, str. 73. ISBN 80-7201-613-X.

4 Vliv alkoholu a vybraných návykových látek na řízení motorového vozidla

Řízení motorového vozidla je činnost, která vyžaduje plnou pozornost a schopnost reagovat na různé situace na pozemních komunikacích. Různé faktory mohou ovlivňovat schopnost řidiče a bezpečnost na pozemních komunikacích. Bezpečnost na silnicích má na paměti ochranu všech účastníků provozu, a proto je důležité dbát na to, aby byli řidiči v plné fyzické a psychické kondici a dodržovali pravidla. Vliv níže uvedených látek mají sice určité znaky, podle kterých je možné poznat ovlivnění takovými látkami, avšak, na každého jedince můžou tyto různé látky působit jinou intenzitou a mohou také jiným způsobem ovlivnit jeho smyslové vnímání. Stav, který nastane po požití takové látky, je ovlivněn množstvím užití látky, psychickým i fyzickým stavem uživatele, kdy velkým faktorem může být například tělesná váha a případně získaný zvyk na takovou látku, který si uživatel vytvořil jejím častým užíváním

4.1 Alkohol

Alkohol ovlivňuje naše smyslové vnímání a následně také motorické schopnosti. Jsme pomalejší, dochází k tzv. tunelovému vidění a méně rozlišujeme barvy. Nejsme schopni vyhodnocovat situace, přičemž zkresleně posuzujeme rychlost ostatních vozidel, ale i vlastní. Tyto účinky jsou nebezpečné zejména v silničním provozu, a to z důvodu, že řízení vozidel vyžaduje plné soustředění. Požitý alkohol odstraňuje zábrany, prodlužuje reakční dobu, vyvolává malátnost, usnutí. Řidiči často přeceňují své schopnosti, mají zvýšenou tendenci riskovat a jejich schopnost udržet vozidlo v jízdním pruhu je snížena ¹⁹. Naopak někteří řidiči působí veselou náladou, stavem rozjařenosti, kdy tento stav bychom neměli podceňovat, protože řidiči dává klamný pocit jistoty. Takový řidič většinou řídí vozidlo nepřiměřenou rychlostí a vede ho k přehnaně optimistickému posuzování situací v silničním provozu. ²⁰ Mezi typické projevy řidiče pod vlivem alkoholu patří zúžené zorné pole (tzv. tunelové vidění), snížená schopnost rozlišovat barvy, opožděné reakce a zhoršené vyhodnocování situací.

¹⁹NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*. 3. vyd. Praha: Portál, 2011. 224 s. ISBN 978-80-7367-859-9.

²⁰CHMELÍK, J. *Dopravní nehody*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. strana 33, ISBN 978-80-7380-211-0.

4.2 Methamfetamin (pervitin)

Mezi uživateli omamných a psychotropních látek se jedná o velmi oblíbenou drogu, která je v České republice poměrně snadno k dostání, i když je její výroba, poskytování dalším osobám a její držení protiprávním činem. Droga se aplikuje šňupáním nebo nitrožilně. Účinek po aplikaci nastupuje okamžitě. Při šňupání do 20 minut po intoxikaci. Pervitin zřetelně ovlivňuje motoriku, ale i psychické funkce, užití vede k euforii a snižuje únavu. Vliv na řidiče – hazardní a rychlá jízda s nedostatečnou pozorností. Řidiči pod vlivem pervitinu přeceňují své schopnosti k řízení motorového vozidla. Stoupá jim sebevědomí a dopouštějí se chyb v různých dopravních situacích. Ztrácejí smysl pro realitu, mají zhoršenou reakci na světlo, takže je zvýšená možnost oslnění protijedoucím vozidlem.²¹

4.3 Amfetamin

V praxi se amfetamin v krvi řidiče objevuje zpravidla v kombinaci s jinou nealkoholovou návykovou látkou, typicky methamfetaminem.

4.4 Delta-9-tetrahydrokanabinol (9-THC)

Tato látka se do těla aplikuje v podobě marihuanové cigarety. Chronická konzumace může mít dopady na chování řidiče i několik týdnů. Účinek při vykouření drogy nastupuje obvykle během několika desítek sekund až minut. Celková doba účinku po vykouření drogy se pohybuje zpravidla od 3-6 hodin. Typické pro chování řidiče je deformace vnímání času, stav lehké euforie a příjemné nálady, která občas může přejít do bouřlivého, až nezadržitelného dlouhého smíchu. Patrné je výrazné překrvení spojivek, tzv. králičí oči. Při dlouhodobém užívání konopných drog může ke zhoršení krátkodobé paměti a schopnosti soustředění. Vliv na řidiče – objevují se deformace ve vnímání prostoru a sluchové, hmatové a nejčastěji zrakové iluze. Jedinec se projevuje celkovým útlumem. Řidič působí ospalým dojmem, reaguje zpomaleně, je nepozorný, přehlíží výstražné značky, nerespektuje chodce na přechodech, mění bezdůvodně rychlost vozidla, může přestat rozeznávat světla na semaforech, protože vnímání světla se mění. Při jízdě večer mu hrozí nebezpečí oslnění, protože má rozšířené zornice.

²¹JUDr. ZEMAN, Pavel. NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. Pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce ze dne 29. 04. 2019 o stanovení hodnot jiných návykových látek než alkoholu, při jejichž dosažení se osoba nachází ve stavu vylučujícím způsobilost vykonávat zaměstnání nebo jinou činnost ve smyslu § 274 odst. 1 trestního zákoníku. Sbírka pokynů obecné povahy nejvyššího státního zástupce. 2019. 6 s.

Rozšíření zornic a překrvení spojivek by mělo policii upozornit na možnost užití marihuany. Někteří pacienti udávají horší řízení po marihuaně než po pervitinu.²²

4.5 Kokain

Užívá se nejčastěji šňupáním, injekční aplikace je méně častá. Účinky kokainu trvají poměrně krátce, zpravidla již po 30-60 minutách ustupují. Nástup účinku se tělesně projeví vzestupem krevního tlaku, zrychlením pulsu, rozšířením zornic, pocením, bledostí a nevolností. Kokainista je veselý, družný, má halucinace příjemného obsahu, dostavuje se touha po pohybu a zvýšeném výkonu. Na první pohled číší přebytkem energie, hovorností, často hyperaktivitou. Běžně trpí postižený pocity sledování, které mohou vést až k agresivitě a suicidiu. Kokain má obdobné účinky na lidskou psychiku a motoriku jako pervitin a uživatel jím intoxikovaný se chová stejně. Vliv na řidiče – hazardní a rychlá jízda s nedostatečnou pozorností, řidiči pod vlivem kokainu přeceňují své schopnosti k řízení motorového vozidla, stoupá jim sebevědomí a dopouštějí se chyb v různých dopravních situacích, ztrácejí smysl pro realitu, mají zhoršenou reakci na světlo.²³

4.6 3,4 - Methylenedioxyamfetamin (MDMA)

a 3,4 - Methylenedioxyamfetamin (MDA)

Řidič pod vlivem této látky ztrácí pozornost, má poruchy koordinace pohybů, může mít zrakové, sluchové i dotykové halucinace. Nedokáže rozlišit realitu od svých představ. Řízení motorového vozidla pak není možné. Nebezpečné mohou být i flashbacky, kdy dojde k neschopnosti řídit motorové vozidlo i bez aktuálního užití drogy.²⁴

²²JUDr. ZEMAN, Pavel. NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. Pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce ze dne 29. 04. 2019 o stanovení hodnot jiných návykových látek než alkoholu, při jejichž dosažení se osoba nachází ve stavu vylučujícím způsobilost vykonávat zaměstnání nebo jinou činnost ve smyslu § 274 odst. 1 trestního zákoníku. Sbírka pokynů obecné povahy nejvyššího státního zástupce. 2019. 6 s.

²³JUDr. ZEMAN, Pavel. NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. Pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce ze dne 29. 04. 2019 o stanovení hodnot jiných návykových látek než alkoholu, při jejichž dosažení se osoba nachází ve stavu vylučujícím způsobilost vykonávat zaměstnání nebo jinou činnost ve smyslu § 274 odst. 1 trestního zákoníku. Sbírka pokynů obecné povahy nejvyššího státního zástupce. 2019. 9 s.

²⁴JUDr. ZEMAN, Pavel. NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. Pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce ze dne 29. 04. 2019 o stanovení hodnot jiných návykových látek než alkoholu, při jejichž dosažení se osoba nachází ve stavu vylučujícím způsobilost vykonávat zaměstnání nebo jinou činnost ve smyslu § 274 odst. 1 trestního zákoníku. Sbírka pokynů obecné povahy nejvyššího státního zástupce. 2019. 10 s.

4.7 Morfin

Užívá se nejčastěji nitrožilně. Nepříznivě ovlivňuje pozornost, koordinaci pohybů a odpovědné rozhodování při řízení motorových vozidel.

Pro přestupkové řízení je stanovena limitní hodnota v desítkách ng/ml (zpravidla 25 ng/ml), při níž má za to, že již ovlivňuje způsobilost řídit motorové vozidlo, pak řídí-li řidič motorové vozidlo s naměřenou hodnotou v řádu stovek ng/ml, jde o natolik vysoké koncentrace (toxické koncentrace) návykové látky v krvi řidiče, které zapříčiňují, že řidič pozbývá schopnosti náležitě vnímat situaci v silničním provozu, adekvátně a dostatečně rychle reagovat na nenadálé změny tak, aby předešel riziku vzniku škodlivých následků. Jde o natolik vysoké koncentrace, které u každého člověka zapříčiňují vyloučení způsobilosti řízení vozidla a vyžadují odbornou zdravotní péči.

4.8 Vliv léků na schopnost k řízení motorového vozidla

V některých situacích může být obtížné určit konkrétní ovlivnění řidiče. Zpočátku může vše nasvědčovat tomu, že řidič byl pod vlivem alkoholu, avšak dechová zkouška přítomnost alkoholu v dechu nepotvrdí. V takových případech je nutné zvážit možnost, že řidič byl ovlivněn účinky určitých léků, které mohou svým působením napodobovat účinky alkoholu.

Existuje celá řada léčiv, která ovlivňují kognitivní funkce a schopnost soustředění, přičemž mohou vést ke snížení výkonnosti a zpomalení reakcí. Řidič si přitom nemusí být těchto změn vědom, nebo je naopak může subjektivně vnímat jako zlepšení svého stavu. Nejčastěji jde o léky s tlumivým účinkem, které se používají k uklidnění nebo zmírnění bolesti. Farmaceutické předpisy často upozorňují na možné vedlejší účinky těchto léků, ale řidiči si jejich význam nemusí plně uvědomovat.

Zvláštní opatrnosti je třeba při užívání léčiv, jako jsou Stilnox, Zolpidem, Nitrazepan a Diazepan. Tyto přípravky se běžně používají k léčbě poruchy spánku a mohou způsobovat ospalost a zpomalovat reakční dobu. Podobně je tomu i u léků, jako je Neurol, Lexaurin, Rivotril a Prothazin, který je mezi uživateli populární pro své uklidňující účinky, ale ve spojení s byť jen malým množstvím alkoholu může vyvolat stavy podobné těžké opilosti.

Další skupinu rizikových léčiv tvoří lehké sedativní a nadměrně konzumované přípravky, jako je Luminal. Duševní stav řidiče může být nepříznivě ovlivněn i užíváním některých analgetik, například injekčních anestetik používaných při stomatologických

zákrocích. Řidiči by měli vždy pečlivě zvážit svůj aktuální zdravotní stav a v případě užití takových léčiv se zdržet řízení, pokud se necítí plně způsobilí²⁵

Pokud je zjištěno, že řidič užíval výše uvedené přípravky nebo podobné látky, je důležité tuto skutečnost prověřit a konzultovat s lékařem, aby se objasnilo, zda mohly ovlivnit jeho schopnost řízení.

V současnosti, kdy se stále více setkáváme s kombinací legálních i nelegálních látek, je nezbytné věnovat této problematice systematickou pozornost. Nestačí se spoléhat pouze na represivní opatření – klíčovou roli sehrává osvěta a důsledné informování veřejnosti o rizicích spojených s užíváním návykových látek, včetně některých léků, při řízení vozidla. Z hlediska prevence je důležité posilovat individuální odpovědnost řidičů a podporovat zdravotnické i psychologické intervence tam, kde je riziko ovlivnění vyšší. Pouze komplexní přístup může dlouhodobě přispět ke zvýšení bezpečnosti silničního provozu a minimalizaci tragických následků spojených s užíváním návykových látek za volantem.

²⁵MINISTERSTVO VNITRA, Kriminalistický ústav VB, *Učebnice kriminalistiky. Třetí díl. Metodika kriminalistického vyšetřování*. Praha: Naše vojsko, 1965. 63 s.

5 Odbourávání alkoholu a JNL

Organismus se alkoholu zbavuje fyziologicky, z 90 % jeho okysličením, asi ze 7 % je vydýchán a ze 3 % odchází močí a stolicí ²⁶. Oxidace alkoholu probíhá asi 60-90 % v játrech. Z lidského organismu se po ukončení požívání alkoholu vylučuje či spaluje 0,12 – 0,18 promile alkoholu za hodinu. Tuto dobu nelze nijak ovlivnit ani pitím kávy či studenou sprchou. V těchto případech dochází pouze k utlumení subjektivního pocitu ovlivnění alkoholem, nikoli k odstranění vlivu alkoholu na schopnosti k řízení motorového vozidla. ²⁷

Účinky alkoholu a návykových látek jsou velmi individuální. Záleží, za jaký časový okamžik byl alkohol požit či užita návyková látka. Bude též záležet na psychickém stavu jedince, jeho pohlaví, hmotnosti, výšce, aktuálním zdravotním stavu, ale také užívání některých léků a jaká byla požitá potrava.

Odborníci uvádějí, že ženám oproti mužům trvá daleko déle, než jim z krve zmizí alkohol. Například při konzumaci 1 litru desetistupňového piva muž potřebuje 4,5 hodiny, zatímco u ženy odbourávání alkoholu z krve trvá 7,2 hodiny. Stejnou dobu potřebují osoby i při vypití 1 dcl 40 % alkoholu. ²⁸

Odbourávání návykových látek je obecně závislé na délce a intenzitě užívání. Ve smyslu čím déle a čím více, tím se většinou dané látky odbourávají déle. **THC** – detekce z moči 1-30 dní, výjimečně déle, v závislosti na intenzitě předchozího užívání, při občasném užívání se testy negativizují cca do 14 dní – detekce z krve do 14 dní, při občasném užívání se testy negativizují cca do 10 dní. **Pervitin** – detekce z moči 3-21 dní, v závislosti na intenzitě předchozího užívání, při občasném se testy negativizují cca do týdne – detekce z krve 1-3 dny. **Extáze** – detekce z moči max. 14 dní, při občasném užívání se testy negativizují cca do týdne – detekce z krve 1-3 dny. **Kokain** – detekce z moči 10-24 hodin, detekce z krve do 24 hod. **Heroin** – detekce z moči 2-3 dny, detekce z krve 1-2 dny. ²⁹

Obecně platí, že se u nás uplatňuje nulová tolerance alkoholu u řidičů. Na rozdíl od mnoha vyspělých evropských států, jako je Německo, Francie nebo Rakousko. Tam

²⁶ŠTIKAR, J. a HOSKOVEC, J. *Přehled dopravní psychologie*. Praha: Karolinum, 1995, 107 s. ISBN 80-7066-981-0.

²⁷KUČEROVÁ, H. *Dopravní přestupky v praxi: Bodový systém, zadržování řidičských průkazů*. Praha: Linde, 2006, 76-77 s. ISBN 80-7201-613-X.

²⁸POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY – KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE ÚSTECKÉHO KRAJE. Alkohol u žen je zradnější [online]. 2010. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/alkohol-u-zen-je-zradnejsi.aspx>

²⁹DROGOVÁ PORADNA. Odbourávání drog v těle [online]. 2009. Dostupné z: <http://www.drogovaporadna.cz/dotazy/30507/odbouravani-drog-v-tele.html>

je povolena hladina alkoholu do 0,5 promile. To znamená, že si ve výše jmenovaných státech můžete před jízdou dát beztrestně 1-2 velká piva nebo 1-2 dvoudecové sklenice vína. Dle mého názoru je nulová tolerance v České republice správná, byť v praxi se stává, že pokud řidič nedozná požití alkoholu, může mít z medicínské praxe nepatrnou fyziologickou hladinu alkoholu v krvi bez toho, aniž by ho před tím konzumoval. Konkrétně se na zmíněné množství do 0,24 promile se při laboratorním vyšetření vzorku krve hledí jako na fyziologickou hladinu a policista následně sepíše úřední záznam.

5.1 Alkohol jako polehčující okolnost

V období komunismu v Československu platilo, že alkohol mohl být v určitých případech považován za polehčující okolnost při trestných činech. To se týkalo především posuzování trestní odpovědnosti a míry zavinění pachatele. Oproti dnešní praxi, kdy je alkohol většinou přitěžující okolností, tehdejší právní systém někdy nahlížel na opilost jako na stav, který snižuje schopnost pachatele ovládat své jednání. V socialistickém trestním právu se pracovalo s tzv. sníženou přičetností, což znamenalo, že pokud někdo spáchal trestný čin pod vlivem alkoholu a nebyl zcela schopen rozpoznat následky svého jednání, mohl dostat mírnější trest. Tento přístup vycházel z tehdejšího ideologického pohledu na alkoholismus jako na sociální problém, který měl být „řešen převýchovou“ spíše než tvrdými tresty. Po pádu komunismu se právní praxe výrazně změnila. Dnes je alkohol zpravidla přitěžující okolností, zejména pokud jde o násilné trestné činy, dopravní nehody nebo veřejné pohoršení. Současná právní úprava vychází z toho, že pokud se někdo úmyslně uvede do stavu opilosti a spáchá trestný čin, je za něj plně odpovědný.

Z vlastní perspektivy vnímám vývoj právního pohledu na alkohol a návykové látky jako důležitý krok kupředu, zejména pokud jde o zvýšení bezpečnosti na silnicích i ve společnosti obecně. Minulé přístupy, které považovaly intoxikaci alkoholem za polehčující okolnost, působí z dnešního pohledu zastarale. Jejich základ spočíval především v tehdejším ideologickém smýšlení a v určité míře sociálního soucitu s lidmi, kteří měli problémy se závislostmi. Nicméně v moderní společnosti by se měl klást větší důraz na osobní odpovědnost jednotlivce. Požití alkoholu nebo jiné návykové látky není náhodný jev – jedinec se k tomu rozhodne dobrovolně. Pokud je pak následkem tohoto rozhodnutí trestný čin nebo ohrožení veřejnosti, mělo by být logické, že za své jednání ponese plnou odpovědnost.

Velmi podstatné je v této souvislosti také to, že alkohol a drogy výrazně mění schopnost úsudku, koncentraci a ovládání emocí. U řidičů to může mít fatální následky. Proto je podle mého názoru zcela správné, že Česká republika uplatňuje nulovou toleranci alkoholu za volantem. Ačkoli by se mohlo zdát, že některé státy, které umožňují určitou hladinu alkoholu, přistupují k této problematice liberálněji, je nutné si uvědomit, že i malá dávka alkoholu může u některých lidí znamenat citelné zhoršení schopností. Přístup, kdy není ponechán žádný prostor pro individuální toleranci, je v tomto smyslu mnohem bezpečnější a předchází subjektivnímu hodnocení, co je ještě „v normě“.

Současně bych ale zdůraznila význam preventivních opatření a vzdělávání veřejnosti. Lidé by neměli být vedeni jen strachem z postihu, ale měli by chápat širší souvislosti – například jak dlouho trvá odbourávání alkoholu z těla, jak se liší u různých osob, a že neexistují „zaručené“ triky, jak urychlit střízlivění. Důraz na osvětu, a to i u mladších generací, je nezbytný pro to, aby v budoucnu bylo méně případů, kdy si lidé neuvědomují následky svého jednání. Prevence, informovanost a osobní odpovědnost by měly tvořit základ přístupu společnosti k alkoholu a návykovým látkám nejen za volantem, ale obecně v každodenním životě.

6 Technické prostředky při zjišťování přítomnosti alkoholických nápojů nebo jiné návykové látky

6.1 Elektronické přístroje Dräger

Analyzátory alkoholu v dechu Dräger a vyšetřovací přístroje Dräger jsou rychlé, hygienické a snadno použitelné, bez závislosti na síťovém zdroji. Pro detekci alkoholu jsou v současné době Policií České republiky používány zejména přístroje Dräger Alcotest.

Obr. 1 Digitální alkoholtester firmy Dräger ³⁰

Při používání alkoholtesteru se policisté řídí návodem k obsluze. Na každé měření je třeba použít nový náustek. Alkoholtester podléhá povinné kalibraci, kterou je nutné provádět každých šest měsíců a povinnému ověřování Českým metrologickým institutem, které se provádí 1x za rok.

Vývoj používání analyzátorů Dräger u Policie České republiky:

- Rok 1995 – Alcotest 7410.
- Rok 2002 – Alcotest 7410 plus com.

³⁰ Foto autor Romana Šulěřová

- Rok 2009 – Alcotest 7510 s uchycením náustku v jeho horní části.
- Rok 2012 – Alcotest 7510 se stranovým náustkem a mechanismem na odhazování náustku.

U mnoha organizačních článků Policie České republiky se dnes používá přístroj Dräger Alcotest 7510 – viz. Obr. 1.

6.1.1 Provádění dechové zkoušky

Aby byla zajištěna regulérnost měření, jen nutné, aby v okolním ovzduší nebyly žádné páry alkoholu, ředidel ani silného tabákového kouře. Je nutné nevystavovat senzor vysoké koncentraci alkoholu. Tím je např. myšleno, aby testovaná osoba neprovedla těsně před měřením výplach úst vysokoprocentním alkoholem. Výdechový otvor přístroje, musí být otevřený. Se zkouškou se musí počkat alespoň 15 minut po posledním požití alkoholu a 3 minuty po kouření cigarety. Testovaná osoba by před zkouškou neměla provádět hluboké výdechy, ani nádechy. Během provádění dechové zkoušky daná osoba nesmí kouřit, jíst a pít jakékoli tekutiny.³¹

6.1.2 Postup při vlastní kontrole přístrojem Alcotest 7510:

Policista do přístroje zasune nový náustek, který je hygienicky zabalený, do přístroje. Zapne přístroj stisknutím tlačítka, kdy následně proběhne automatické testování přístroje, na jehož konci zazní krátký signální tón. Tím je přístroj připraven k měření. Testovaná osoba se hluboce nadechne a poté silně a bez přerušení foukne do přístroje, přičemž je správný průběh potvrzen trvalým tónem. Po několika sekundách se na přístroji objeví naměřený výsledek. K přístroji Dräger má policista příruční tiskárnu Alcotest 7510, která slouží k přenosu dat. Tiskárna k naměřenému výsledku doplní číslo zkoušky, své výrobní číslo, datum a hodinu měření a celý soubor dat se uloží v paměti.

6.2 DrugWipe, DrugTest, DrugCzech

Policie České republiky používá v současné době k orientačnímu vyšetření na užití jiných návykových látek u kontrolovaných osob jednorázové testy DrugWipe 5+, DrugWipe 5 S nebo 5 SP (dále jen DrugWipe). Tyto testy jsou využívány na základních

³¹ŘEDITELSTVÍ SLUŽBY DOPRAVNÍ POLICIE POLICEJNÍHO PREZIDIA ČESKÉ REPUBLIKY. Pokyn ředitele ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky, kterým se upravuje postup při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích. Praha, 2021

článcích jednotlivých krajských ředitelství. Dále Policie České republiky na úrovni krajských ředitelství využívají přístroj DrugTest 5000 a DruCzech 3000, tzv. pekárny.

Obr. 2 DrugWipe 5 – Detekce pěti drog: marihuany, amfetaminů, kokainu, opiátů, metamfetaminu ³²

DrugWipe 5S – viz. Obr. 2, je rychlý imunologický orientační test. Sběračem pro odběr vzorku slin je vzorek přenesen na testovací proužky, které obsahují specifické protilátky pro jednotlivé drogy. Testování je zahájeno, jakmile policista stlačí integrovanou ampulku v bílé části testeru. Tím dojde k uvolnění tekutiny, která přenáší drogy navázané na protilátky směrem k testovacím linkám. Testovací linky poté policista vyhodnocuje vizuálně. Tester je na jedno použití. V případě silně pozitivních vzorků slin, může být výsledek viditelný už po třech minutách. U méně pozitivních vzorků přichází výsledek po 5 minutách. Výsledky zůstávají platné do deseti minut po skončení testování. Výsledek testu je interpretován jako pozitivní i v případě, že se testovací linky zbarví slabě nebo neúplně. Tester detekuje až 5 látek drog.

Systém testování na drogy Dräger DrugTest 5000, je rychlý a snadný přístroj, který na pracovišti i v terénu zajistí vše potřebné pro předběžné testování. Ihned na místě dokáže odhalit, zda je testovaná osoba pod vlivem drog. Sejmete kryt a testované osobě předáte testovací kazetu. Sama osoba provede odběr slin, a to pohybem kolektoru tam a zpět, mezi lícní stěnou a dásní. Když je odběr vzorku dokončen, indikátor se zbarví modře. Toto zabere obvykle asi jednu minutu. Testovaná osoba nám vrátí zapouzdraženou kazetu, kdy tato zabraňuje nežádanému kontaktu se vzorkem slin. Detekce možného užití drog je zahájena ihned po odběru vzorku slin. Testovací kazeta a cartridge je zasunuta do analytické jednotky a automaticky se spustí analýza. Během vyhodnocení má policista prostor věnovat pozornost testované osobě. Naměřený výsledek se zobrazí po několika

³² Foto autor Romana Šulěřová

minutách, a to v textovém poli displeje. Chybné interpretace jsou téměř vyloučeny. Pomocí klávesnice lze přidat další údaje, uložit je a vytisknout je pomocí mobilní tiskárny Dräger. Přístroj pracuje na vlastní baterii nebo na síti 230 V nebo 12 V v zásuvce vozidla. Systém je schopen detekovat až osm látek s předem definovanými limity.

Dräger DrugCzech 3000, umožňuje během několika minut zjistit přítomnost drog v těle testované osoby. Jedná se o rychlou a kompaktní zkoušku založenou na vyhodnocování vzorku slin. Souprava je použitelná kdekoli, nepotřebuje totiž elektrické napájení. Tester se skládá ze dvou částí: sběrače pro odběr vzorku slin a testovací kazety pro analýzu. Samotná zkouška probíhá ve třech snadných krocích. Policista odebere sběračem vzorek slin, protřepe testovací soupravu, vyčká, až uplyne krátká inkubační doba a potom spustí analýzu. Barva indikátoru na sběrači zmizí. V případě, že je výsledek zkoušky negativní, na testovacím proužku se objeví linka, která znamená, že ve vzorku nebyla detekována žádná z cílových látek. Pokud se linka neobjeví, je výsledek zkoušky pro tuto látku pozitivní a po jedné až dvou minutách od zobrazení kontrolních linek, může policista přečíst výsledek. Tester umožňuje u kontrolované osoby detekovat až pět tříd látek současně. V rychlém režimu je již po jedné minutě signalizováno množství od 25 ng/ml. Režim s vyšší citlivostí umožňuje detekci 15 ng/ml.

Z mého pohledu představují výše uvedené technické prostředky zásadní nástroj pro zajištění objektivity, efektivity a především bezpečnosti silničního provozu. Moderní přístroje, jako je Alcotest 7510 nebo DrugTest 5000, výrazně zvyšují důvěryhodnost policejních kontrol, protože výsledky nejsou závislé na subjektivním hodnocení policisty, ale na přesném technologickém vyhodnocení. S tímto trendem, tedy s posilováním role technologií v práci bezpečnostních složek, naprosto souhlasím.

Důležité také je, že detekce přítomnosti alkoholu či jiných návykových látek v organismu může být provedena přímo na místě během několika minut, čímž se šetří čas a zamezuje případnému ohrožení dalších účastníků provozu. Kromě toho tato technika zároveň plní i preventivní roli – samotná možnost, že řidič může být kdykoli testován, ho často odradí od řízení pod vlivem. Obzvláště u mladších řidičů nebo těch, kteří pravidelně užívají návykové látky, může být tento prvek zásadní.

Zajímavé je také sledovat vývoj a zvyšující se citlivost přístrojů. Zatímco starší modely byly často spojené s delší dobou vyhodnocení a menší přesností, dnešní zařízení dokážou detekovat i velmi nízké koncentrace látek, a to s minimálním rizikem chybné interpretace. Zařízení jako DrugCzech 3000 navíc ukazují, že moderní testovací metody

mohou být nejen efektivní, ale také maximálně praktické – bez potřeby elektřiny, v přenosném balení a s velmi rychlým výsledkem.

Je však třeba si uvědomit, že technické prostředky samy o sobě nestačí. Klíčová je rovněž odpovědnost řidičů a celkové nastavení společnosti vůči alkoholu a drogám za volantem. Pouze kombinace účinných kontrolních mechanismů, důsledného postihu a kvalitní osvěty může vést ke skutečnému zlepšení bezpečnosti. I proto podporuji další investice do technologií a zvyšování odborné úrovně příslušníků Policie ČR, kteří s těmito zařízeními pracují. Jejich správné použití má přímý vliv na ochranu zdraví a životů všech účastníků provozu.

7 Postup při odhalování protiprávního jednání pod vlivem alkoholu

Policista je při dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu oprávněn vyzvat řidiče, aby se podrobil orientačnímu vyšetření ke zjištění, zda není pod vlivem alkoholu.³³ Orientačním vyšetření se rozumí dechová zkouška. Dechovou zkoušku provádí policista za pomoci analyzátoru dechu přístrojem Dräger, který určí koncentraci ethanolu ve vydechovaném vzduchu. Objem vydechovaného vzduchu musí být nejméně 1,2 l a této hodnotě musí odpovídat doba výdechu nejméně 4 sekundy. Dále lze provádět orientační vyšetření formou odborného měření. Odborným měřením se rozumí provedení dechové zkoušky analyzátozem splňujícím podmínky stanovené vyhláškou o měřidlech k povinnému ověřování.³⁴

Před provedením odborného měření se policista dotáže kontrolované osoby, zda požila alkohol a poté ji vyzve k podrobení se vyšetření ke zjištění, zda není ovlivněna alkoholem. Doporučená formulace výzvy zní: „Pane/paní, v souladu se zákonem o silničním provozu Vás vyzývám k podrobení se orientačnímu vyšetření, zda nejste ovlivněný/á alkoholem. Vyšetření bude provedeno ověřeným analyzátozem alkoholu v dechu formou odborného měření. V případě pozitivního výsledku bude toto měření opakováno.“³⁵ Jestliže kontrolovaná osoba odmítne odborné měření, policista ji vyzve, aby se podrobila odbornému lékařskému vyšetření.

Pokud je výsledek orientačního vyšetření formou odborného měření roven hodnotě 0,01 promile a vyšší, tak se odborné měření zopakuje po uplynutí minimálně 5 minut. Vzájemný rozdíl naměřených hodnot nad 0,24 promile nesmí být větší než 10%. Pokud je rozdíl naměřených hodnot větší, než 10%, je odborné měření po uplynutí dalších minimálně 5 minut opětovně opakováno. Pokud je i při počtu tří odborných měření vzájemný rozdíl posledních dvou naměřených hodnot větší než 10%, vyzve

³³ČESKO. § 124 odst. 12 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) - znění od 1. 11. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 5. 1. 2024]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#p124-12-f>.

³⁴ČESKO. Vyhláška č. 345/2002 Sb., Ministerstva průmyslu a obchodu, kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu - znění od 1. 7. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-345>.

³⁵POLICEJNÍ PREZIDIUM. *Pokyn policejního prezidenta, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu*. genmj. Mgr. Jan Švejdar. Praha: Policejní prezidium, PPP 300/2020.

policista kontrolovanou osobu, aby se podrobila odbornému lékařskému vyšetření spojenému s odběrem biologického materiálu.³⁶

Před provedením odborného lékařského vyšetření policista vyplní část A protokolu o lékařském vyšetření. Zdravotnické zařízení musí odborné lékařské vyšetření provést bezodkladně.³⁷ Odborné lékařské vyšetření je prováděno v nemocničním zařízení medicínskými metodami (Widmarkova metoda³⁸). Pokud zdravotnické zařízení odmítne lékařské vyšetření provést, policista vyčká, případně dokončí úkon u nejbližšího vhodného zdravotnického zařízení a následně oznámí příslušnému správnímu orgánu podezření ze spáchání přestupku podle zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.³⁹ V případě pozitivního výsledku orientačního vyšetření provedeného formou odborného měření policista vytiskne jednotlivé výsledky, vyplní předtištěné údaje a každý nechá podepsat kontrolovanou osobou. Odmítne-li osoba tyto výtisky podepsat, poznamená policista tuto skutečnost na samotném tiskopisu. Jsou-li splněny podmínky orientačního vyšetření provedeného formou odborného měření a kontrolovaná osoba nesouhlasí s výsledkem, poučí policista kontrolovanou osobu o možnosti požadovat odběr krve podle zákona o policii⁴⁰ a současně poučí kontrolovanou osobu o možnosti odběru krve ve zdravotnickém zařízení, které určí policista, dopravu do zdravotnického zařízení a následný rozbor odebrané krve zajišťuje policie, náklady spojené s dopravou do zdravotnického zařízení, požadovaným odběrem krve a následným rozbohem odebrané krve hradí kontrolovaná osoba.

Dechovou zkoušku lze provést také pomocí jednorázových detekčních pomůcek, přičemž policista postupuje podle návodu. U Policie České republiky se tato souprava již nevyužívá, neboť ji nahradily schválené digitální přístroje.

³⁶ČESKO. § 124 odst. 12 písm. f) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) - znění od 1. 11. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 5. 1. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#p124-12-f>

³⁷ČESKO. § 23 odst. 1 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek - znění od 1. 1. 2025. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 5. 1. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-65#p23-1>

³⁸KUČEROVÁ, H. *Dopravní přestupky v praxi*. 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: LINDE PRAHA, 2006, 78 s. ISBN 80-7201-613-X.

³⁹ČESKO. § 36 odst. 4 písm. g) zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek - znění od 1. 1. 2025. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 5. 1. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-65#p36-4-g>

⁴⁰ČESKO. § 67 odst. 4 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky - znění od 28. 6. 2022. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 5. 1. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273#p67-4>

Z vlastní úvahy považuji celý postup odhalování protiprávního jednání pod vlivem alkoholu za velmi dobře nastavený a v souladu s principy právního státu. Důraz je kladen jak na technickou přesnost, tak na ochranu práv kontrolované osoby. Je zřejmé, že Policie České republiky má pro tyto situace zpracované metodické pokyny, které zajišťují jednotnost a správnost postupu. To je velmi důležité, neboť každé rozhodnutí policisty může mít zásadní dopad na další osud kontrolované osoby – například při podezření na přestupek či trestný čin spojený s řízením pod vlivem alkoholu.

Z pohledu praxe se mi jako efektivní jeví využití digitálních přístrojů, které poskytují rychlé a přesné výsledky a zároveň zjednodušují administrativní úkony. Významným prvkem je také opakované měření v případě hraničních hodnot nebo nejednoznačného výsledku, čímž se snižuje pravděpodobnost chyby. To považuji za správné, neboť se tím předchází případným nespravedlnostem nebo neoprávněnému postihu. Rovněž oceňuji možnost lékařského vyšetření jako alternativní metody, která slouží jako nezávislá kontrola a zajišťuje, že v případě pochybností lze využít objektivní laboratorní analýzy.

Za důležitý moment vnímám také poučení kontrolované osoby o jejích právech – včetně možnosti požadovat lékařské vyšetření na vlastní náklady. Tím se zajišťuje rovnováha mezi oprávněními policie a ochranou práv jednotlivce. Z praxe je nicméně zřejmé, že ne každý občan je s tímto poučením dobře obeznámen, a proto by bylo vhodné, aby policisté při kontrolách postupovali důsledně a srozumitelně informovali osoby o všech možnostech, které jim zákon nabízí.

Z pohledu bezpečnosti silničního provozu je důležité, aby byl postup při odhalování alkoholu u řidičů nejen důsledný, ale také efektivní a jednotný napříč republikou. Právě díky metodickým pokynům a moderním technologiím má Policie České republiky k dispozici nástroje, které umožňují odhalit i případy s velmi nízkými hodnotami alkoholu v dechu, což může mít zásadní vliv na prevenci tragických dopravních nehod. Osobně jsem přesvědčena, že kombinace důsledné kontroly, odborně vyškolených policistů a technických prostředků tvoří základní pilíř v boji proti řízení pod vlivem alkoholu. V tomto směru má systém nastavený u nás své pevné místo a odpovídá jak zákonným požadavkům, tak i vysokým standardům ochrany zdraví a života občanů.

8 Postup při odhalování protiprávního jednání pod vlivem jiné návykové látky

V rámci silniční kontroly je policista v případě nabytí podezření, že řidič požil jiné návykové látky, oprávněn vyzvat řidiče, aby se podrobil orientačnímu vyšetření, zda neřídí vozidlo pod vlivem jiných návykových látek.⁴¹ Policista provede orientační vyšetření biologického materiálu (sliny nebo pot) odebraného kontrolované osobě s využitím testeru DrugWipe, přičemž postupuje podle návodu. Pokud se osoba odmítne podrobit orientačnímu vyšetření a z jeho chování a vystupování vyplývá podezření na ovlivnění návykovou látkou a požití alkoholu bylo vyloučeno dechovou zkouškou, vyzve policista osobu, aby se podrobila odbornému lékařskému vyšetření ke zjištění obsahu jiné návykové látky. Dále policista vyzvanou osobu poučí o tom, že bude následně hradit náklady spojené s dopravou do zdravotnického zařízení a lékařské vyšetření bez ohledu na výsledek tohoto vyšetření.

Na chování řidiče se zaměří policista již při jeho vystupování. Pozornost věnuje zejména jistotě jeho postoje nebo chůze, způsobům chování, jako je např. nepřirozená veselost, rozjařenost, koordinace pohybů, zmatečnost, roztřesenost, zasněnost, neklid, agresivní chování, dále věnuje policista pozornost tělesným příznakům, např. pocení, potu zapáchajícím po spáleném listí či trávě, zarudlé oči, neobvyklé zbarvení kůže, vyrážky v okolí úst nebo nosu. Zaujmout policistu může způsob projevu či přiměřenost oblečení. Nejčastěji se v rámci kontroly policisté zaměřují na oči řidiče, zejména chování jeho zornic, které reagují na změnu světla. Vizuální kontrolou vozidla se policista přesvědčí, zda je ve vozidle přítomnost návykových látek nebo pomůcek k jejich aplikaci. V tomto případě policista postupuje podle pokynu o drogové kriminalitě.⁴² Při pozitivním testu na přítomnost návykové látky, policista vyzve kontrolovanou osobu k odbornému lékařskému vyšetření, přičemž vyplní protokol o lékařském a toxikologickém vyšetření osoby při podezření z ovlivnění na návykovou látkou (NL).

⁴¹ČESKO. § 124 odst. 12 písm. g) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) - znění od 1. 11. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 2. 2. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#p124-12-g>

⁴²genmjr. Mgr. Bc. Tomáš Tuhý. Pokyn policejního prezidenta o drogové kriminalitě. Policejní prezidium, 2016

V rámci lékařského vyšetření zajistí policista odběr vzorku moče i odběr vzorku krve. Zdravotnické zařízení musí lékařské vyšetření provést bezodkladně.⁴³

Pokud zdravotnické zařízení odmítne lékařské vyšetření provést, policista podle situace vyčká, případně dokončí úkon u nejbližšího vhodného zdravotnického zařízení a následně oznámí příslušnému správnímu orgánu podezření ze spáchání přestupku podle zákona o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek.⁴⁴ Policejní orgán dále doručí na odborné zdravotnické zařízení odebrané biologické materiály, kde je provedeno nejprve vyšetření z moči a krevní vzorek je uchován pro případnou další potřebu znaleckého zkoumání. Použitý jednorázový test je poté zlikvidován.

U výše uvedených návykových látek se stanovují hodnoty, při jejichž dosažení v krevním vzorku osoby vykonávající zaměstnání nebo jinou činnost, při kterých by mohla ohrozit život nebo zdraví lidí nebo způsobit značnou škodu na majetku, lze mít za to, že se nahází ve stavu vylučujícím způsobilost vykonávat takové zaměstnání.⁴⁵ Pro návykovou látku Delta-9-tetrahydrokanabinol je hodnota v krevním vzorku 10 ng/ml. Pro návykovou látku Methamfetamin je hodnota v krevním vzorku 150 ng/ml. Pro návykovou látku Amfetamin je hodnota v krevním vzorku 200 ng/ml. Pro návykovou látku 3,4 – Methylendioxyamfetamin je hodnota v krevním vzorku 150 ng/ml. Pro návykovou látku Methylendioxyamfetamin je hodnota v krevním vzorku ng/ml. Pro návykovou látku kokain je hodnota v krevním vzorku 150 ng/ml. Pro návykovou látku Morfin je hodnota v krevním vzorku 200 ng/ml.

Je důležité si uvědomit, že postup při odhalování řidičů pod vlivem návykových látek je kladoucí důraz nejen na ochranu práv jednotlivce, ale především na bezpečnost veřejnosti. Policisté, kteří se zabývají touto problematikou, musí být školeni nejen v používání technických prostředků, ale i v pozorovacích dovednostech, aby správně identifikovali příznaky ovlivnění jinými látkami.

Testy, které se používají, jako například testy na přítomnost návykových látek ve slinách nebo potu (DrugWipe), jsou efektivní, ale nikoliv definitivní. Vždy je nutné dbát na pečlivý postup a další odborné vyšetření v případě pozitivního výsledku. Zdravotnická

⁴³ČESKO. § 23 odst. 1 zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek - znění od 1. 1. 2025. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 27. 3. 2025]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-65#p23-1>

⁴⁴ČESKO. § 36 odst. 4 písm. g) zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek - znění od 1. 1. 2025. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 28. 12. 2024]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-65#p36-4-g>

⁴⁵ČESKO. § 274 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - znění od 11. 2. 2025. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 28. 12. 2024]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40#p274-1>

zařízení hrají klíčovou roli při poskytování správné lékařské péče a při odběru vzorků pro toxikologické testy, které poskytují nezpochybnitelné důkazy pro další řízení.

Navíc, jelikož právní předpisy v oblasti užívání návykových látek a jejich vlivu na řidiče jsou velmi striktní, je nutné, aby každý krok byl proveden podle přesně daných pravidel a metodických pokynů. To zajišťuje nejen efektivitu vyšetřování, ale i spravedlivé a transparentní řízení ve prospěch všech stran.

Celkově tedy lze říci, že systém je navržen tak, aby co nejvíce minimalizoval riziko chyby nebo nesprávného posouzení, což zajišťuje vyšší bezpečnost na silnicích a prevenci nehod způsobených pod vlivem návykových látek. Přesto je stále kladen velký důraz na lidský faktor, neboť v některých případech nelze všechny faktory posoudit pouze na základě testů.

8.1 Speciální silniční kontrola dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů a užívání jiných návykových látek řidiči vozidel

Při provádění dohledu nad bezpečností a plynulostí silničního provozu hlídka po zastavení vozidla vždy provádí základní kontrolu, tak jak je nařízeno interním aktem řízení. To znamená, že řidiče vyzve k předložení dokladů, šetří, zda řidič nespáchal přestupek nebo trestný čin, provede kontrolu technického stavu vozidla, kontrolu dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů a v případě podezření i jiných návykových látek řidiči vozidel, lustrací prověří, zda po řidiči, případně po někom z osádky není vyhlášeno pátrání, zda není v pátrání vozidlo nebo převážená věc, zjišťuje pohyb zájmových osob a vozidel a další skutečnosti vyplývající z výkonu služby.

Služba dopravní policie může využít institut speciální kontroly dodržování zákazu požívání alkoholických nápojů a užívání jiných návykových látek řidiči vozidel. Ačkoliv ostatní speciální kontroly navazují na základní kontrolu, tato kontrola má svá specifika a základní kontrola se neprovádí v plném rozsahu, tímto způsobem je možné za relativně krátký časový interval zkontrolovat větší množství řidičů a při vhodně zvoleném místě je řidičům téměř znemožněno vyhnout se kontrole. Vzhledem ke statistikám, kdy například na okrese Tábor je každá 14 nehoda spáchaná řidičem pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky je pravděpodobnost zastavit takto ovlivněného řidiče relativně vysoká.

Tato kontrola je prováděna na pevném stanovišti, kdy se provádí na všech příjíždějících vozidlech, a to v jednom nebo v obou směrech. Řidič hlídce předkládá jen nutné doklady, případně pouze prokazuje svoji totožnost. Poté se provádí orientační vyšetření na alkohol případně jiné návykové látky. Pokud je výsledek pozitivní, provede se základní kontrola v celém rozsahu, včetně odborného vyšetření na alkohol nebo jinou návykovou látku. Základní kontrola se provede i v případě podezření z jiného protiprávního jednání. Pokud takové podezření nevznikne a orientační vyšetření je negativní, kontrola se ukončí a přistoupí se ke kontrole dalšího řidiče.

Tento způsob kontroly si neurčuje hlídka samovolně, ale vždy pouze na základě instruktáže, kde je uveden přesný čas a místo kontroly a také směr z kterého mají být zastavována vozidla a které jim určuje vedoucí a to předem. Může nebo nemusí být součástí opatření, ani jinak není použití omezeno.

Tento druh speciální kontroly představuje efektivní nástroj v boji proti řízení pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek. Z pohledu výkonu služby je pro mě osobně důležité, že během relativně krátké doby lze prověřit velké množství řidičů a tím zvýšit preventivní působení na všechny účastníky silničního provozu. Vždy je však nutné dbát na zákonnost a korektnost postupu, zejména s ohledem na práva kontrolovaných osob. Z vlastní zkušenosti vnímám, že řidiči většinou chápou smysl těchto opatření a spolupracují, ačkoli se občas setkávám i s negativními reakcemi. Ty je pak třeba řešit s klidem, profesionalitou a důsledností.

9 Řešení protiprávního jednání pod vlivem alkoholu

Při zjištění dopravního přestupku nebo trestného činu spáchaného pod vlivem alkoholu postupuje policista podle závazného pokynu policejního prezidenta č. 221/2011, kterým se upravují některé postupy v řízení o přestupcích a další jízdu řidiči zakáže. Naše součást dopravního inspektorátu v Táboře dále zpravidla využívá oprávnění zabránění v jízdě odtazením vozidla.⁴⁶ Dále policista sepíše úřední záznam o kontrole řidiče pod vlivem alkoholu a spolu s další spisovou dokumentací věc zaeviduje k oznámení přestupku v systému ETR. K oznámení o přestupku zaeviduje i vytištěné tiskopisy s výsledky odborných měření. V případě, že se řidič podrobil odbornému lékařskému vyšetření spojenému s odběrem biologického materiálu, je součástí spisové dokumentace i protokol o lékařském vyšetření s výsledkem rozboru biologického materiálu.

Přistihne-li policista osobu, která požila alkohol před jízdou, kterou ještě nezapočala, a okolnosti nasvědčují tomu, že osoba má v úmyslu řídit vozidlo, postupuje policista obdobně, jako v případě pozitivního odborného měření. V oznámení přestupku uvede okolnosti nasvědčující úmysl započít jízdu. Policista zjišťuje a postihuje, případně oznamuje osoby, které věděli, že bude řídit vozidlo. Popřípadě policista zjišťuje i případně svědky.

Z mého pohledu je velmi důležité při řešení těchto situací postupovat důsledně a zároveň s respektem k právům kontrolovaných osob. Každý případ posuzuji individuálně a věnuji pozornost všem okolnostem, které mohou mít vliv na právní kvalifikaci jednání řidiče. Zároveň si uvědomuji preventivní význam důsledného postihu takového jednání, neboť i jedno neřešené pochybení může vést k závažným následkům. V praxi se často setkávám s různými výmluvami a snahou o zlehčování situace, proto považuji za klíčové mít pevné odborné zázemí, jistotu v postupu a schopnost vše důsledně zdokumentovat.

⁴⁶ČESKO. § 118a odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) - znění od 1. 11. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025 [cit. 3. 1. 2025]. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361#p118a-1>

10 Řešení protiprávního jednání pod vlivem jiných návykových látek

Při zjištění dopravního přestupku nebo trestného činu spáchaného pod vlivem jiných návykových látek postupuje policista obdobně, jako při zjištění ovlivnění alkoholem. V případě, že se řidič podrobil lékařskému vyšetření spojenému s odběrem biologických materiálů, je dále součástí spisové dokumentace protokol o lékařském a toxikologickém vyšetření osoby při podezření z ovlivnění návykovou látkou (NL). Rovněž postupuje policista stejně, jako při zjištění ovlivnění alkoholem, přistihne-li osobu, která vědomě užila návykovou látku před jízdou. V případě zakázání jízdy řidiči, je zajištění vozidla v rámci zachování bezpečnosti a plynulosti silniční provozu věci řidiče, pokud policista nevyužije oprávnění zabránění v jízdě.

V případech, kdy mám podezření na ovlivnění řidiče jinou návykovou látkou, považuji za zásadní zachovat maximální důslednost a obezřetnost. Ovlivnění návykovými látkami bývá často méně nápadné než u alkoholu, a proto je nezbytné mít dobré znalosti příznaků a projevů jednotlivých látek. Vždy se snažím postupovat tak, aby byly všechny důležité skutečnosti řádně zadokumentovány a případně i konzultovány s odborníky. Moje zkušenost ukazuje, že spolupráce s lékařskými zařízeními a rychlé vyhodnocení výsledků toxikologických vyšetření má klíčový vliv na další řešení případu. Vzhledem k rostoucímu výskytu těchto případů považuji tuto oblast za velmi aktuální a věnuji jí zvýšenou pozornost.

11 DI PČR Tábor, ÚO Tábor

Dopravní policie zabezpečuje plnění úkolů v oblasti silničního provozu. Služba dopravní policie je řízena ředitelstvím služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky. Dopravní inspektorát, kde jsem služebně zařazena, jako vrchní inspektor, působí na územním odboru v Táboře a je metodicky řízeno na krajské úrovni a jeho činností je dohled na bezpečnost a plynulost silničního provozu. Je rozděleno na skupinu dopravních nehod, skupinu silničního dohledu a oddělení dopravního inženýrství.

11.1 Postup DI PČR Tábor

V případě zastavení vozidla, jehož řidič má pozitivní test na přítomnost omamných a psychotropních látek postupujeme dále takto: osoba je vyzvána k podrobení se lékařskému vyšetření spojeného s odběrem biologického materiálu. V případě, že se osoba tomuto vyšetření podrobí, přistupuje policista k využití oprávnění, přičemž osobu zajistí, neboť osoba byla přistižena při jednání, které má znaky správního deliktu a je důvodná obava, že ve svém jednání bude pokračovat anebo bude mařit řádné objasnění věci. Dále policista přistoupí k využití oprávnění, a to prohlídce vozidla. V případě nalezení omamných a psychotropních látek ve vozidle, popř. v zavazadle uloženém ve vozidle nebo u osoby, při využití oprávnění prohlídky osoby, za účelem zjištění, zda u sebe osoba nemá zbraň, využívá policista oprávnění, kdy vyzve osobu k vydání věci, přičemž osoba o tomto sepíše úřední záznam. Nalezené věci a prohlídka vozidla jsou fotograficky zadokumentovány. Následně policista na místě využívá dalšího oprávnění, a to zabránění v jízdě, odtazením vozidla, neboť je řidič podezřelý, že řídil vozidlo bezprostředně po užití jiné návykové látky nebo v takové době po užití jiné návykové látky, kdy ještě mohl být pod vlivem jiné návykové látky. Policista zajistí zabránění v jízdě na náklady řidiče nebo provozovatele vozidla. Poté je přistoupeno k lékařskému vyšetření, v případě, že jej podezřelý řidič neodmítne, kam je podezřelý řidič dopraven hlídkou policie. Po provedení výše uvedených úkonů, je osoba propuštěna ze zajištění. Následně se hlídka odebírá na oddělení, kde věc zadokumentuje v rovině přestupku. Krev a moč jsou odeslány k rozboru, přičemž nejprve dochází k rozboru moči. V případě zjištění přítomnosti návykové látky v moči dochází k překvalifikování věci do roviny trestní a je přizván soudní znalec v oboru toxikologie, který z krevního vzorku určuje znaleckým zkoumáním míru ovlivnění návykovou látkou. Dále jsou na expertizu zaslány nalezené věci při silniční kontrole. Zpravidla se jedná o malé množství sušiny marihuany nebo pervitinu. Po vyhodnocení všech expertíz je podezřelému řidiči buďto

sděleno podezření ze spáchání přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky podle ust. § 274 trestního zákoníku a přečinu přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu podle ust. § 284 trestního zákoníku nebo je věc odevzdána příslušnému správnímu orgánu k projednání. Výše uvedené jednání řidiče, včetně získaných poznatků je poté předáno prostřednictvím AISU (Automatizovaný informační systém útvaru).

11.2 Typování vozidel a řidičů, jehož řidič je pod vlivem alkoholu nebo návykových látek

Řidiči, kteří jsou pod vlivem alkoholu nebo návykových látek, využívají zpravidla vozidla, která jsou ve špatném technickém stavu, přičemž se jedná o vozidla staršího typu, např. Škoda Fabia a Octavia I. generace, VW Golf, VW Passat, BMW, Audi. Často se jedná o vozidla, která nejsou převedena, jsou opatřena registračními značkami z jiných krajů. Řidiči mívají často otevřená boční okýnka, nejsou připoutáni bezpečnostním pásem, nesvítí předepsaným osvětlením. Při řízení se ošívají, ohlížejí se, jsou roztěkaní. Jejich vzhled zpravidla působí zanedbaně, mívají na hlavách kšiltovky nebo kapuce. Dále se osoby a vozidla pohybují v lokalitách, jako je nádraží, městské parky, čerpací stanice, nákupní centra, odlehlá parkoviště, kde je zvýšený pohyb drogově závislých osob a pohybují se ve více osobách.

Na základě vlastních zkušeností při výkonu služby se mi uvedené znaky často potvrzují. Při typování vozidel a jejich osádek proto věnuji zvýšenou pozornost nejen technickému stavu vozidla a způsobu jízdy, ale také celkovému chování řidiče a jeho vzhledu. V mnoha případech právě intuice, podpořená praxí, vede k odhalení protiprávního jednání. Důležité je také sledovat časové souvislosti, například noční hodiny o víkendech, kdy je výskyt ovlivněných řidičů výrazně vyšší. Vždy se snažím přistupovat k těmto kontrolám pečlivě a systematicky, protože mohou zabránit vážným následkům na zdraví a životech ostatních účastníků silničního provozu.

11.3 Prohlídka dopravního prostředku

Po zjištění pozitivního výsledku na přítomnost návykové látky, by měl dle mého názoru policista přistoupit k využití oprávnění podle ust. § 42 odst. 3 písm. b) zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a to prohlídce dopravního prostředku. Je předpoklad, že řidič, který je pod vlivem návykové látky, může danou látku mít ve vozidle, a to jak pro svou potřebu, tak pro případný prodej.

Dopravní prostředky totiž skrývají celou řadu prostor použitelných pro uschování různých předmětů. Tyto prostory mohou být pouze upraveny pro jejich potřeby a stačí je pouze důkladně zamaskovat. Druhou možností jsou tajné schránky, při kterých dochází k celkové úpravě konstrukce vozidla. Vozidlo je při prohlídce odstaveno na vhodném místě, kdy nebrání provozu na pozemní komunikaci a kde je eliminováno ohrožení zúčastněných osob. Pokud je rozhodnuto o detailní prohlídce, může být vozidlo přepraveno do k tomu určenému prostoru, v našem případě areál Územního odboru Tábor, popř. areál Územního odboru České Budějovice. Prohlídka je započata kontrolou dokumentace vozidla a správnosti údajů (typ vozidla, evidenční číslo, VIN kód, barva). Z vozidla je vyložen veškerý náklad. Náklad je poté samostatně prohledán v souladu s postupy pramenícími z prohlídky zavazadel. Je-li to nutné, může být rozhodnuto o částečné nebo kompletní demontáži vozidla, či jeho komponentů. Tento úkon je zapotřebí provést na nepřístupném místě za pečlivého dozoru, ideálně k tomu vybavené autodílně.

Prohlídka vozidla bývá často momentem, kdy se potvrdí původní podezření a odhalí se další závažné skutečnosti, které by při běžné kontrole zůstaly skryté. Při těchto úkonech se snažím pracovat velmi pečlivě a zároveň s ohledem na to, že samotný zásah do vozidla může být pro některé řidiče citlivý. Každý detail může mít význam – ať už jde o způsob uložení předmětů, neobvyklé úpravy interiéru nebo technické nesrovnalosti. V některých případech bylo díky důsledné prohlídce možné předejít dalšímu šíření drog nebo odhalit závažnější trestnou činnost. Proto беру tuto část výkonu služby nejen jako rutinní postup, ale jako příležitost ukázat důslednost a schopnost domýšlet věci do důsledků.

12 Praktická část

12.1 Cíl výzkumného šetření

Cílem tohoto výzkumného šetření byla snaha zmapovat situaci v oblasti řidičů, kteří řídí pod vlivem návykových látek a zjistit jejich zkušenosti s kontrolami na přítomnost alkoholu a jiných návykových látek a jejich postoj k této problematice. Výzkum si klade za cíl zjistit, do jaké míry mohou tyto faktory přispívat k dopravním přestupkům.

12.2 Metodologie sběru dat

K dosažení stanoveného cíle bylo využito kvalitativního výzkumu. Hlavní metodou sběru dat byly polostrukturované rozhovory, jejichž otázky byly podle potřeby doplňovány dalšími dotazy s ohledem na kontext situace a schopnost respondenta adekvátně reagovat.

13 Polostrukturované rozhovory

Autorka práce vedla rozhovory polostrukturovaným způsobem, kdy si předem připravila patnáct základních otázek a v průběhu diskuzí s jednotlivými respondenty kladla vhodné doplňující dotazy. Výzkum zahrnoval tři respondenty, přičemž se jednalo o muže ve věku 25, 31 a 50, užívající marihuanu. Rozhovory se uskutečnily na různých místech. Jeden z rozhovorů se uskutečnil v hostinském zařízení, další na stavbě rodinného domu a další v budově Územního odboru Policie České republiky v Táboře. Před zahájením rozhovorů byli respondenti stručně seznámeni s tématem bakalářské práce a požádáni o souhlas s nahráváním, který všichni udělili. V rozhovoru jsem použila předem připravené otázky, kdy jsem je doplnila o další, které z rozhovoru vyplynuly. Snažila jsem se získat nejdůležitější postřehy, které jsem si zapisovala a zároveň jsem si zapisovala reakci dotazovaných osob. Zajímalo mě, jakým způsobem vnímají sami osoby ovlivnění návykovou látkou a jakým způsobem vnímají postup Policie ČR a následné potrestání. Dotazované osoby jsem informovala, že pokud jim nebude otázka příjemná, nemusí odpovídat. Osoby byly seznámeny s tím, že získané informace slouží jen pro účely bakalářské práce, a že nebudou zneužity. Kladené otázky, včetně doplňujících, byly formulovány jasně a srozumitelně, přičemž autorka se vyvarovala kapiózních či sugestivních dotazů. Po ukončení rozhovoru poděkovala každému z respondentů za jejich čas a ochotu účastnit se výzkumu.

13.1 Respondent 1

Respondent je osoba, která byla přistižena při řízení jízdní soupravy pod vlivem jiné návykové látky (kanabinoidy), kdy v daném případě figurovala nejprve, jako osoba poškozená a následně se z něj stala i osoba podezřelá.

Rozhovor jsem uskutečnila ve vesnici, kde osoba žije, v malé hospůdce, přičemž místo setkání vybrala sama osoba a bylo jí příjemnější si během rozhovoru tykat. Osobou byl muž, který je řidičem z povolání, je mu 31 let a je svobodný. Vlastně nikdy přítelkyni neměl. Žije v rodinném domě s matkou, otec mu před šesti lety zemřel. Dále žije se svým bratrem a má ještě sestru, která s nimi již nežije. Má dva sourozence bratra a sestru. Poprvé kouřil marihuanu na základní škole, v osmé nebo deváté třídě. Něco si vypěstovali s kamarády, kdy kouření marihuany nejdříve jenom zkusil. Poprvé ho to úplně vypnul a usnul. Nemusel k tomu pít ani žádný alkohol. Kouření marihuany ho uvolňovalo a cítil se dobře ve skupině lidí, protože neměl zábrany. To byl důvod, proč v užívání pokračoval. Začínal tak, že vždycky někdo přinesl jointa, který koloval

ve skupině lidí a pak se to stupňovalo a kouřil i na večerních akcích, kde se chtěl bavit a postupem času i doma. Jenom alkohol pít nemohl, protože se necítil natolik uvolněný, jako když k tomu kouřil. Po střední škole prošel autoškolou, kdy ve svých osmnácti letech získal řidičské oprávnění. Že mohl být během řízení ovlivněný marihuanou věděl a počítal s tím, že ho může zastavit Policie ČR. Snažil se to řešit tak, že když věděl, že bude řídit, nekouřil. Kouří spíše večer, protože se mu po marihuaně lépe spí. Když si třeba dal pivo, tak jej ráno ještě cítil, co se týče ovlivnění, ale marihuanu necítil. Za celou dobu, co je zaměstnaný, s ním zaměstnavatel nikdy nedělal kontrolní test na drogy nebo test na alkohol. Před třemi lety měl dopravní nehodu, kterou nezavinil. Bylo to při jízdě nákladním vozidlem, v době, kdy byl v zaměstnání. Na křižovatce mu osobní vozidlo nedalo přednost v jízdě a střetli se. Protože jeho jméno figurovalo mezi zájmovými osobami, provedla s ním policie test, zda není ovlivněný návykovou látkou. Test vyšel pozitivní na účinnou látku kanabis. Musel jet na vyšetření do nemocnice, kde se musel podrobit lékařskému vyšetření a byla mu odebrána krev a moč. Potom mu byl ze strany policie zadržen řidičský průkaz, hned na místě dopravní nehody a už nesměl řídit. Z moči přišel pozitivní výsledek na marihuanu. Již neví přesně, ale limit byl 0,02 nějaké hodnoty a on měl 0,05. Pamatuje si, že ve znaleckém posudku bylo napsáno, že hodnota je nízká a neovlivňovalo to jeho rozhodování v jízdě. Policie můj případ předala k dořešení Městskému úřadu v Soběslavi. Úřad jej obeslal třemi dopisy. Nejprve mu byl zaslán dopis s vyjádřením, poté trest a následně pokuta. Dostal zákaz řízení motorových vozidel na půl roku a pokutu 2.000,- Kč. Zákaz měl nakonec čtyři měsíce, protože si požádal po půlce o prominutí trestu. Mezitím mu skončila platnost řidičského průkazu, takže další měsíc trvalo, než vše vyřídil a kvůli profesní způsobilosti, musel na psychotesty. Pokuta, kterou dostal mu ani tak nevadila. Vadilo mu, že měl zákaz řízení vozidel a musel jezdit autobusem. To snad nejel od školy. Z práce a do práce ho vozil šéf. Naštěstí ho ze zaměstnání nepropustili, ale dali jej na jinou pracovní pozici, kdy jezdil se svým nadřízeným, jako závozník, na kombajnu. V tomto období byli žně. Nějakou dobu přestal chodit mezi lidi a uzavřel se do sebe. Ty čtyři měsíce, co byl na žních, nekouřil marihuanu vůbec. Nemohl ale vůbec spát, tak zase začal a vlastně kouří pořád. Možná proto ani nechodil mezi lidi, protože se neuvolnil. Jeho matka ví, že kouří. Zpočátku se na něj zlobila a snažila se mu domlouvat a kouření mu rozmlouvala. Zlobí se i dnes, ale zároveň si zvykla a nechává kouření, jako jeho záležitost a neřeší to. Kouří spíše o víkendu, kdy si dá tři jointy a hlídá si, aby nekouřil v neděli. Když ke kouření přidá alkohol,

tak se jeho stav zrychluje. Myslí si, že trest, který dostal, je správný, ale mělo by se přihlížet k ovlivnění. Třeba on se ovlivněný necítil být. Vlastně se tak při řízení nikdy necítil. Na Policii ČR nezanevřel. Bere to tak, že je to jejich práce. Kouření marihuany je pro něj ve společnosti stejně závažné, jako pití piva. V zaměstnání jezdí i do ciziny, kdy ví, že tam jsou tresty mnohem přísnější, tudíž se bojí. Například když jede do Německa, tak ani žádnou marihuanu nemá sebou, protože v Německu se jedná o trestný čin.

13.2 Respondent 2

Respondent je osoba, která byla přistižena při řízení osobního motorového vozidla, pod vlivem jiné návykové (kanabinoidy) v zahraničí.

Rozhovor jsem uskutečnila na stavbě rodinného domu známých, kde osoba prováděla instalátérské práce. Osobou byl muž, který je zaměstnancem vodárenské společnosti, je mu 50 let a je svobodný. Nikdy neměl vážný vztah, a když si našel přítelkyni, tak byla z prostředí, kde se experimentovalo s drogama. Žije v rodinném domě s otcem. Matka se od nich odstěhovala, když mu bylo 14 let, protože si našla někoho jiného. V domě žil ještě se svým bratrem, ale ten se zadlužil na dům zatížil exekucí. Respondent jezdil pracovat do zahraničí, aby vydělal peníze a dům oddlužil. Není to tak dávno, co dům doplatil a je pouze jeho.

Poprvé kouřil marihuanu v hostinském zařízení, začátkem devadesátých let, bylo mu asi 17 nebo 18 let. Začátek devadesátých let byl rokem experimentů, kdy se začali do České republiky dovážet drogy. Nejdřív to jenom zkusil a postupně se z kouření marihuany stala kultura v partě, kde byl. Snažili se pěstovat a měnit rostliny mezi sebou. Věřil, že kouření marihuany mu pomáhá ve všem, že mu otevírá čakry. Důvodem, proč začal kouřit marihuanu bylo to, že se uzavíral do sebe. Postupně se ale uzavíral do komunity tzv. „huličů“. Nechal si narůst dredy a oblékal se jako Bob Marley. Věřil, že vidí dál, než ostatní a že si otevírá cestu do jiné dimenze. Vyučil se instalátérem a prošel autoškolou, kdy ve svých osmnácti letech získal řidičské oprávnění na auto a motorku. Nemyslí si, že ho kouření marihuany ovlivňuje. Má pocit, že lépe vidí, slyší a lépe se soustředí. Myslí si, že marihuana není tak snadno detekovaná, jako alkohol. Za celou dobu, co je zaměstnaný, s ním zaměstnavatel nikdy nedělal kontrolní test na drogy nebo test na alkohol. Pracoval, jako OSVČ a v současném zaměstnání je netestují. V České republice pár silničních kontrol měl, ale test mu nikdy nedělali. Dřív se testy na drogy nedělali. V roce 2012 nebo 2013 byl pracovně v Německu. Při cestě

v práci, vezl elektrikáře na nějakou stavbu. Jel po dálnici a vedle něj najela hlídka policie. Myslí si, že důvodem kontroly, byl jeho vzhled, protože nic jiného neporušil. Zastavili ho, odvedli ho na kraj pole, kde pomočil papírový test, který hned na místě vyhodnotili, podle zbarvení ve zkumavce. Po vyhodnocení mu dali ruce za záda a odvezli ho na služebnu. Měl u sebe i nějaký gram marihuany. Šel do cely, marihuanu mu zabavili a zadrželi mu řidičský průkaz. Kamarádi zaplatili 700 Euro kauci, byl soud, kde dostal ihned zákaz řízení motorových vozidel v Německu. Asi po roce mu přišlo rozhodnutí s tím, že nesmí v Německu řídit a pokuta asi 3500 Euro. V Německu od té doby nebyl. V místě bydliště i v zaměstnání jezdí s vozidlem minimálně. V osobním životě ho kouření marihuany obohatilo, protože všechno vnímá víc a lépe. Když nebude kouřit, tak se bude vymykat. Když nemá možnost kouřit, tak je nervózní a jedná podrážděně. Jeho otec je už starý a nikdy mu do kouření nemluvil. V zaměstnání to asi lidé přehlíží nebo ho berou takový jaký je. Svoji práci dělá velmi dobře a je zkušený. Možná proto zaměstnavatel jeho kouření toleruje. Denně vykouří 10 jointů s tabákem. Začne ráno a skončí večer, bez ohledu na to, jaký je den. Jako jiné drogy zkusil LSD, extázi a houbičky. Byly to spíš experimenty, nikdy nezkusil chemii, jako je pervitin, to odmítal. Potrestání, které přišlo ze strany německé policie vzal jako fakt. Nebere to jako nespravedlnost, prostě to pokazil. Nemyslí si, že ho kouření marihuany ovlivňuje, myslí si, že ho to dělá lepším řidičem, není roztěkaný. Je srozuměný s tím, že když ho policie chytí, tak bude na testu jasně pozitivní. Vnímá to tak, že to ze strany policie oprávněné. Myslí si, že lidé málo kouří marihuanu, protože, kdyby všichni kouřili, tak jsou v pohodě a taky jsou dobří řidiči, jako je on. Nehodlá nic měnit. Raději nebude řídit, než aby přestal kouřit.

13.3 Respondent 3

Respondent byl přistižen při řízení osobního motorového vozidla pod vlivem marihuany. V době incidentu pracoval jako skladník. Po dopadení přišel nejen o řidičský průkaz, ale také o zaměstnání a vztah. V současnosti marihuanu užívá příležitostně, ale uvědomuje si rizika spojená s jejím zneužíváním v silničním provozu.

Rozhovor probíhal v klidné atmosféře kavárny na okraji města. Respondent působil otevřeně, přesto bylo znát, že o některých tématech se mu nemluví snadno. Respondentem je šestadvacetiletý muž z menšího jihočeského města. V době rozhovoru byl nezaměstnaný, živil se příležitostnými brigádami a žil sám. V minulosti pracoval jako skladník ve firmě, kde strávil několik let. Působí upřímně, i když při některých otázkách

zjevně váhá, což naznačuje, že se jedná o citlivé téma. Marihuanu vyzkoušel poprvé ve čtrnácti letech, v partě kamarádů. Popisoval to jako „klukovinu“, byli zvědaví, ovlivnění staršími kamarády. První zkušenost mu způsobila smích a uvolnění, ale zároveň mírné zmatky a zpomalené vnímání. Řidičské oprávnění získal v osmnácti letech, krátce po dokončení střední školy. V té době také nastoupil do svého prvního zaměstnání ve skladu. V práci byl spokojený, kolektiv mu vyhovoval. Podle jeho slov ho zaměstnavatel nikdy netestoval na přítomnost alkoholu ani jiných návykových látek. Policie ho během řízení kontrolovala několikrát, obvykle šlo o běžné silniční kontroly, při kterých byl testován i na přítomnost návykových látek, vždy s negativním výsledkem. Osudnou se mu stala až situace, kdy byl zastaven policií při návratu z grilování s přáteli. Před jízdou si dal několik potáhnutí z jointu a vypil dvě piva. Přesto se cítil způsobilý k řízení. Policie jej však zastavila, provedla test na drogy, a ten vyšel pozitivně na THC. Následné testy moči a krve výsledek potvrdily. Respondent dostal pokutu ve výši 25 000 Kč, zákaz řízení motorových vozidel na dobu jednoho roku a musel absolvovat psychologické vyšetření. Trest vnímá jako přísný, ale spravedlivý. S odstupem času jej považuje za ponaučení. Dopad v osobním životě byl výrazný. Rozešla se s ním partnerka, která jeho chování označila za nezodpovědné. Ve vztahu s rodinou se objevily neshody, zejména otec dával najevo zklamání. V zaměstnání dostal výpověď. Oficiálně šlo o reorganizaci, ale respondent věří, že skutečným důvodem byla ztráta důvěry ze strany vedení firmy. Marihuanu užívá i nadále, i když méně často. Uvedl, že si ji dopřeje dvakrát týdně, obvykle večer doma. Vnímá ji jako prostředek pro uvolnění a relaxaci, nikoli jako „tvrdou drogu“. Sám sebe označuje za zodpovědného uživatele a zdůrazňuje, že už by za volant po požití marihuany nikdy nesedl. Na otázku, zda vyzkoušel i jiné návykové látky, odpověděl, že jednou zkusil LSD, ale zkušenost ho vyděsila a už ji nikdy neopakoval. Marihuanu považuje za své maximum. O trestu, který dostal, smýšlí s pochopením. Chápe jeho účel a zpětně ho považuje za zasloužený. Na užívání marihuany ve společnosti má vyvážený pohled. Domnívá se, že není natolik nebezpečná, jak se často prezentuje, ale zároveň si uvědomuje rizika spojená s řízením pod jejím vlivem.

13.4 Respondentka 4

Respondentka je dvaatřicetiletá žena žijící v Praze. Pracuje jako grafička na volné noze a má umělecké zázemí. Rozhovor probíhal v jejím bytě, který slouží zároveň jako ateliér. Byla ochotná o své zkušenosti otevřeně mluvit.

První kontakt s marihuanou měla v sedmnácti letech na chatě s přáteli. Popisovala, že všichni kouřili z vodní dýmky a smáli se. Sama ale zažila mírné nevolnosti a úzkost, i když později nastoupil pocit uvolnění. Řidičský průkaz si udělala poměrně pozdě, až ve čtyřiaadvaceti letech. V té době se začala více věnovat klientům mimo město a potřebovala být mobilní. Nikdy nepracovala ve stálém zaměstnaneckém poměru, ale spolupracovala s různými firmami a klienty. Nikdo ji nikdy netestoval na přítomnost alkoholu nebo drog. S policií přišla do styku během jedné kontroly na kraji města, kdy se vracela z focení v přírodě. Přiznala, že si během pauzy zapálila marihuanu, ale necítila se ovlivněná. Policisté ji však zastavili, provedli test na drogy a ten vyšel pozitivně. Následné testy krve i moči přítomnost THC potvrdily. Petra dostala zákaz řízení na osm měsíců a pokutu ve výši 18 000 Kč. Uvedla, že ji rozhodnutí mrzelo, přesto ho neoznačila za nespravedlivé. Tvrdí, že si uvědomuje svou chybu a poučila se z ní. Vztah s tehdejšími partnery se rozpadl, protože situaci vnímal jako selhání a ztrátu důvěry. Také profesní dopady byly znatelné. Ztratila několik klientů, neboť z důvodu psychického vyčerpání nedokázala dodržovat termíny a odevzdávat práci včas. Marihuanu nadále užívá, ale velmi uvážlivě. Uvedla, že si každý večer dá malou dávku k relaxaci a zvládání úzkostí. Tvrdí, že jí pomáhá spát a zklidnit mysl, ale že si hlídá, aby neovlivňovala její pracovní ani společenský život. Z dalších látek vyzkoušela v minulosti pouze MDMA, a to jednou na hudebním festivalu. Zážitek popsala jako intenzivní, ale neměla potřebu jej opakovat. K dalším drogám má respekt. Trest, který obdržela, hodnotí jako přiměřený, ale domnívá se, že by měla existovat možnost alternativního postihu, například ve formě vzdělávacích programů o bezpečnosti silničního provozu. Na problematiku marihuany ve společnosti má vyhraněný názor. Považuje ji za méně nebezpečnou než alkohol a domnívá se, že by měla být legalizována a regulována. Varuje však před kombinací marihuany a řízení, tuto kombinaci považuje za rizikovou a neodpovědnou.

13.5 Respondent 5

Respondent je osoba, která byla opakovaně přistižena při řízení osobního motorového vozidla, pod vlivem jiné návykové (kanabinoidy, pervitin).

Rozhovor jsem uskutečnila v budově Policie České republiky, přičemž si osoba přišla vyzvednout doporučený dopis do vlastních rukou zaslaný Okresním soudem. Osobou byl muž, který je OSVČ v oboru stavebnictví, je mu 25 let a je ženatý. Žije v městském bytě s manželkou a dvěma dětmi. Rodinné zázemí neměl téměř žádné, neboť žil v komunitě Romů v problémové lokalitě. Poprvé vyzkoušel marihuanu v páté třídě, na základní škole s partou. Neměl problém marihuanu sehnat, protože u něj doma ji kouřili skoro všichni, a proto ji za drogu nepovažoval. Kouřit marihuanu u nich bylo stejné, jako si dát každý den alkohol. Na začátku to na něj mělo velký a opojný vliv, kdy mu nikdy nebylo špatně. Když si zakouřil, tak si tolik nedělala starosti se školou a jak ho vnímá společnost. V podstatě mu marihuana přinášela jenom uvolnění. Protože byl vždycky jenom OSVČ, kdy se pohyboval po stavbách, kde lidé, se kterými pracoval, také kouřili, nikdy ho nikdy netestoval. K testování nedocházelo ani ve škole. Má pouze základní vzdělání, učňovský obor nedokončil. Policie, kde bydlí, ho znala, takže byl kontrolovaný velmi často. V průběhu posledních třech let mu byl třikrát zadržený řidičský průkaz, protože měl pozitivní test na drogy. Na testu vyšel pozitivní na kanabinoidy. S policií zpočátku spolupracoval a vždy jel na odběr moči a krve. Kouření marihuany, ale nikdy nepřiznal. Několik znaleckých posudků neprokázalo takovou hodnotu, aby byl potrestaný za jízdu pod vlivem a byla mu uložena pokuta a zákaz řízení motorových vozidel. Řidičský průkaz měl zadržený jen po dobu, než byl výsledek znaleckého posudku. K marihuaně postupem času začal užívat pervitin, který aplikoval nosem. Policejní kontroly se opakovaly a pervitin se v testech i po odběru krve a moči prokázal. Po prokázání přítomnosti pervitinu dostal zákaz řízení na dva roky a pokutu ve výši 20.000,- Kč. Od řízení ho to neodrazovalo, a to až kvůli práci, tak kvůli zábavě. Městským úřadem a poté soudem mu bylo uděleno opakovaně několik zákazů řízení a peněžité pokuty. Celkem měl asi 5 zákazů, přesně si to ani nepamatuje. Protože věděl, že je ovlivněný, tak další testy na přítomnost drog, při silničních kontrolách odmítal. Poslední trest, který za jízdu bez řidičského průkazu a pod vlivem drog dostal, je nepodmíněný trest, kdy má na 22 měsíců nastoupit do výkonu trestu. Užívání marihuany a posléze pervitinu ho ovlivnilo v práci, kam se nemohl dopravovat a nebylo na něj postupem času ani spolehnutí. Aby měl nějaké peníze rozprodat nářadí, se kterým pracoval. Manželka se s ním v současné době rozvádí a budou se muset vystěhovat

z městského bytu. Marihuanu kouřil každý den, asi jako cigarety. Byla to pro něj přirozená věc. Trest, který dostal je samozřejmě nespravedlivý, protože jenom řídil auto a nikomu nic neudělal. Ovlivněný se cítil jen ve spojení s pervitinem. Myslí si, že marihuana je méně škodlivá, než alkohol.

13.6 Výsledek rozhovorů

Respondent 1, kterého jsem si vybrala pro rozhovor působil po celou dobu nervózně. Odpovídal mi jednoduchými větami, mluvil neodborně, hovorově a pomalu, nedokázal udržet oční kontakt. Občas rozhovor prolínal hlasitým smíchem. Respondent na mě působil sníženou gramotností a řadila bych ho mezi osoby, které se špatně adaptují do společnosti. Rozhovorem jsem zjistila, že osoba po droze sáhla ze zvědavosti, a to již jako dítě. Droga mu umožňuje nejen lépe spát, ale také se snadněji začleňovat do společnosti.

Respondent 2, kterého jsem si vybrala pro rozhovor, na mě naopak působil jako přirozeně inteligentní, sympatický a vyrovnaný člověk. Během rozhovoru nebyl nervózní, jeho projev byl klidný a přirozený. Během rozhovoru vykouřil dva jointy a vypil dvě nealkoholická piva, přičemž zdůraznil, že se rozhodl pro nealkoholickou variantu, protože věděl, že bude později řídit. Rozhovorem jsem zjistila, že drogu bere jako součást svého života.

Respondent 3, kterého jsem si vybrala pro rozhovor, působil po celou dobu rozhovoru velmi nervózně a nejistě, což se projevovalo jak v řeči, tak v neverbální komunikaci. Odpovídal v jednoduchých větách, používal neodborný a hovorový jazyk, jeho projev byl pomalý, někdy nesouvislý, a nedokázal udržet oční kontakt. Zároveň se v rozhovoru objevovaly spontánní výbuchy hlasitého smíchu. Z rozhovoru respondenta vyplývá, že první zkušenost s marihuanou proběhla již v dětství. Rozhovorem jsem zjistila, že mu droga pomáhá lépe spát a začlenit se do společnosti.

Respondentka 4, kterou jsem vybrala pro rozhovor, na mě působila jako vyrovnaný, sebereflektivní a komunikativní člověk. Během rozhovoru byla klidná, uvolněná a její projev byl plynulý a srozumitelný. Marihuana je pro ni běžnou součástí života, podobně jako např. káva nebo jiné relaxační prostředky. Na rozdíl od prvního respondenta zde droga nenaplňuje funkci úniku nebo sebespásy, ale rozšiřuje komfortní zónu. Respondentka působí jako člověk s vyšší emoční inteligencí, schopná seberegulace a sebereflexe.

Respondent 5, kterého jsem si vybrala pro rozhovor, na mě působil roztěkaně. Odpovídal ochotně, jednoduchými větami, kdy působil až vychloubačně. Během rozhovoru si rozbalil obálku od soudu, ve kterém si přečetl, že má za deset dní nástup do výkonu trestu, nad čímž projevil obavy, vzhledem k tomu, že se u něho jedná o první nepodmíněný výkon trestu. Po droze sáhl, jako dítě, protože mu to připadalo přirozené, neboť jeho rodiče, sourozenci a okolí ji užívali naprosto běžně. Rozhovorem jsem zjistila, že respondent opovrhuje orgány činnými v trestním řízení.

14 Výzkumné šetření

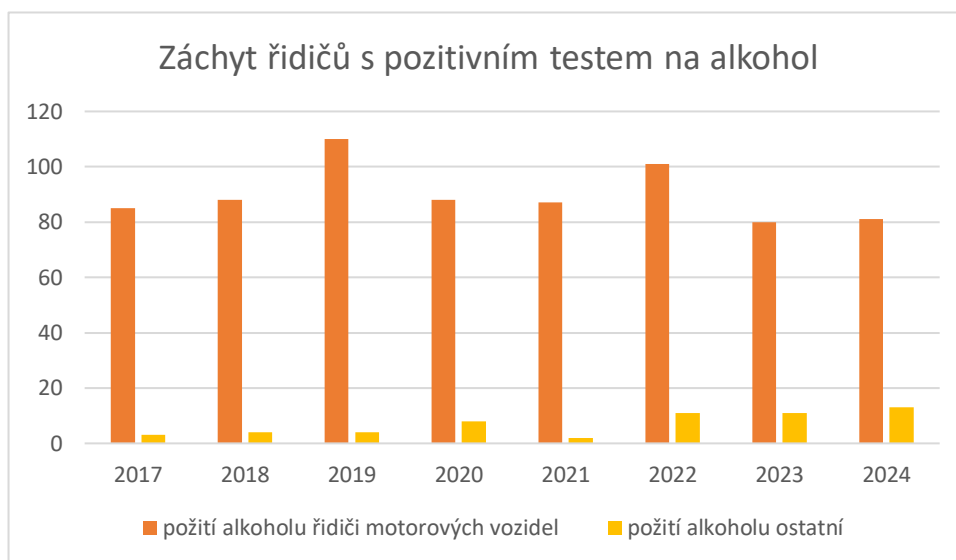
Doprava je jedním z nejdůležitějších odvětví, ve kterých je užití návykové látky a požití alkoholu přímo spojené se zdravím a životem, resp. může mít nedozírné následky ve smyslu škody na majetku, na zdraví a životech účastníků v provozu na pozemních komunikacích.

Zaměřila jsem se na časové období let 2017 až 2024 v okrese Tábor, kdy jsem čerpala data ze statistik získaných Dopravním inspektorátem Policie ČR v Táboře, kde sloužím, jako policistka ve skupině dopravních nehod.

14.1 Výsledek výzkumu

Graf č. 1 popisuje vývoj přestupků v letech 2017 až 2024 a jsou rozdělena na řidiče motorových vozidel a ostatní účastníky, do kterých se řadí např. cyklisté, řidiči elektrických koloběžek.

Graf 1 Záchyt řidičů s pozitivním testem na alkohol ⁴⁷

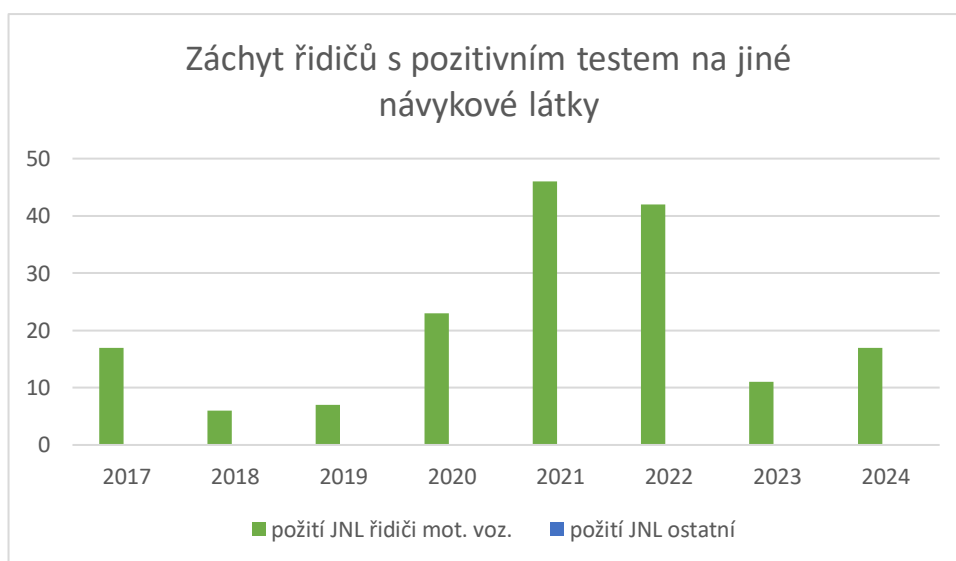
V roce 2017 bylo evidováno celkem 88 přestupků u řidičů motorových i nemotorových vozidel, kteří byli pod vlivem alkoholu. Osmdesát pět osob, se dopustilo přestupku, jako řidiči motorových vozidel a tři osoby, se dopustily přestupku, jako ostatní účastníci. V roce 2019 bylo evidováno 114 přestupků u řidičů motorových i nemotorových vozidel, kteří byli pod vlivem alkoholu. Byla to nejvyšší hodnota za celé sledované období. Sto deset osob, se dopustilo přestupku, jako řidiči motorových vozidel

⁴⁷ Údaje zpracované z podkladů DI PČR Tábor (vlastní zpracování)

a čtyři osoby, se dopustily přestupku, jako ostatní účastníci. V následujících letech 2020 a 2021 došlo k poklesu těchto přestupků, což bylo ovlivněno pandemií Covid-19 a souvisejícími opatřeními, která omezila mobilitu obyvatel. Vládní restrikce vedly ke snížení pohybu osob, a tím i k poklesu počtu řidičů pod vlivem alkoholu na pozemních komunikacích. Od roku 2022 byl naopak zaznamenán nárůst těchto přestupků, zejména u ostatních účastníků silničního provozu, kde došlo k výraznému růstu. Naproti tomu v letech 2023 a 2024 došlo k poklesu pod úroveň let 2021 a 2022, což naznačuje změny v dopravním chování nebo v intenzitě kontrolních opatření. Přesto však v roce 2024 dosáhl počet přestupků u ostatních účastníků nejvyšší hodnoty za celé sledované období, kdy se přestupku pod vlivem alkoholu dopustilo 13 osob.

Graf č. 2 popisuje vývoj přestupků v letech 2017 až 2024 spáchaných řidiči motorových i nemotorových vozidel. Za toto období bylo zjištěno, že se přestupku nedopustil žádný ostatní účastník.

Graf 2 Záchyt řidičů s pozitivním testem na jiné návykové látky ⁴⁸

V roce 2017 bylo evidováno celkem 17 přestupků u řidičů motorových i nemotorových vozidel, kteří byli pod vlivem jiné návykové látky, přičemž se sedmnáct osob dopustilo přestupku, jako řidiči motorových vozidel. V roce 2018 a 2019 došlo k velkému poklesu. Naopak v roce 2021 byla nejvyšší hodnota za celé sledované období. Za tyto roky bylo evidováno 46 přestupků, kdy se ve stejném počtu osob, tedy čtyřicet šest, dopustilo přestupku pod vlivem jiné návykové látky. Zde pandemie viru Covid 19 zapříčinila, že se snížila nehodovost, a tudíž byl prostor zvýšit kontroly na silnicích,

⁴⁸ Údaje zpracované z podkladů DI PČR Tábor (vlastní zpracování)

kdy bylo možné více takových řidičů odhalit. V roce 2023 byl naopak zaznamenán výrazný pokles těchto přestupků, přičemž jedním z možných faktorů mohla být nepříznivá personální situace na dopravním inspektorátu. Po celý rok zde chyběli policisté silničního dohledu a činnost zajišťovala primárně pouze skupina dopravních nehod, což mohlo vést k omezenému dohledu nad dodržováním předpisů a nižším počtu odhalených případů řízení pod vlivem návykových látek. V roce 2024 však dochází k mírnému nárůstu těchto přestupků, což může souviset s postupnou stabilizací personální situace a opětovným posílením kontrolních činností na silnicích.

Graf č. 3 zachycuje jednání již mají charakter trestných činů. Zde bylo největší množství trestných činů spácháno v roce 2019. Naopak nejmenší množství trestných činů je v roce 2020 a v roce 2024.

Graf 3 Počet záchytů alkoholu a JNL zpracováno jako trestný čin ⁴⁹

14.2 Rozbor roku 2024 na DI Tábor

V roce 2024 bylo dopravním inspektorátem v Táboře zpracován 57 přestupků řidičů řídících vozidlo pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky.

14.3 Řidiči nemotorových vozidel

Z nich bylo 17 řidičů nemotorového vozidla, tedy jízdního kola, které bylo v jednom případě s elektrickým pomocným motorem a v pěti případech koloběžky, kdy není rozlišeno, zda se jedná o elektrokoloběžku nebo koloběžku bez přídatného motoru. Zajímavostí je, že všech těchto 17 případů bylo zjištěno v souvislosti se šetřením

⁴⁹ Údaje zpracované z podkladů DI PČR Tábor (vlastní zpracování)

dopravní nehody, tedy řidič si způsobil zranění po havárii na bezmotorovém vozidle a při šetření bylo zjištěno ovlivnění alkoholem. Další zajímavostí může být, že v jednom případě byla hodnota pod jednu promili alkoholu v krvi (v některých případech zjištěno dechovou zkouškou a tato hodnota je tedy hodnotou alkoholu v dechu, přepočítanou na odpovídající hodnotu alkoholu v krvi), 9 řidičů mělo hodnotu mezi jednou a dvěma promilemi, ostatní řidiči s hodnotou nad dvě promile a jeden řidič s hodnotou 3,23 promile. Z této skupiny řidičů byly dvě ženy a zároveň tvořily hranici při ovlivnění věkem, neboť nejmladší řidič z celé skupiny byla žena ve věku 19 let a nejstarší byla také žena ve věku 72 let.

Tab. 1 Ovlivnění alkoholem u řidičů nemotorových vozidel v souvislosti s dopravní nehodou ⁵⁰

Muž/žena	Druh vozidla	Věk	Zjištěná hodnota ovlivnění
žena	koloběžka	19	1,76
muž	cyklista	31	1,16
muž	koloběžka	34	1,54
muž	cyklista	41	2,08
muž	cyklista	46	1,91
muž	koloběžka	48	1,63
muž	cyklista	48	2,23
muž	cyklista	52	1,37
muž	cyklista	53	2,22
muž	cyklista	54	2,05
muž	koloběžka	59	1,63
muž	cyklista	61	2,04
muž	cyklista	62	2,27
muž	cyklista	64	3,23
muž	koloběžka	69	1,66
muž	cyklista	71	1,59
žena	cyklista	72	0,67

Z uvedeného plyne, že řidiči bezmotorových vozidel jsou schopni řídit toto vozidlo celkem bezpečně až do hodnoty stavu vylučující způsobilost, nebo jsou v případech pod tuto hodnotu relativně objektivního uvažování a takovou nehodu nenahlásí a v případě zranění se o sebe postarají sami. Dále z uvedeného vyplývá, že prevence v oblasti řidičů bezmotorových vozidel je nutno zaměřit i na tyto účastníky, neboť každý z těchto účastníků, kteří měli dopravní nehodu, mohli být před touto událostí zkontrolován hlídkou Policie ČR a tím vyloučen z provozu na pozemních komunikacích bez nebezpečí pro svoje zdraví.

⁵⁰ Údaje zpracované z podkladů DI PČR Tábor (vlastní zpracování)

14.4 Řidiči motorových vozidel – recidiva z pohledu přestupků proti pravidlům provozu na pozemních komunikacích

V případě řidičů motorových vozidel bylo zjištěno 40 přestupků a z toho 11 při šetření dopravní nehody. V pěti případech všech řidičů se jednalo o ženy z toho tři při šetření dopravní nehody. Jiné návykové látky jsou zde zastoupeny pouze ve třech případech, a to jako odmítnutí se vyšetření ke zjištění ovlivnění návykovou látkou, neboť v ostatní případech se odborným vyjádřením rozboru odebrané moči zjistí, že řidiči ovlivněni nebyl a podezření z přestupku není dáno, nebo se odborným vyjádřením zjistí možnost ovlivnění při řízení, pak se věc řeší v trestní rovině.

U řidičů nemotorových vozidel nebyla zkoumána recidiva z důvodu nezjišťování této skutečnosti pro další řešení přestupků. U řidičů motorových vozidel je tato skutečnost zjišťována, a proto bude zkoumána dále. Z celkového počtu 40 řidičů nebyla tato skutečnost zkoumána ve dvou případech, protože se jednalo o cizince, kteří nemají v databázi řidičů záznamy.

Tab. 2 Počet záznamů v evidenční kartě řidiče u přestupků motorových vozidel ⁵¹

Počet záznamů v EKŘ	0	1	2	3	4	5	6	7	9	11	12	15
Počet řidičů	6	4	3	6	4	4	2	2	1	1	1	1

V případě ostatních řidičů se jednalo o šest případů, kdy řidiči dosud neměli v evidenční kartě řidiče zaznamenán žádný přestupek. Jednalo se o řidiče napříč věkovými skupinami, kdy nejmladšímu bylo 22 let a nejstaršímu 73 let. V ostatních případech se jednalo o recidivu z pohledu přestupků v silničním provozu. Tento pohled může být zkreslený tím, že vzhledem k řidičské praxi řidičů, kdy nejstaršímu řidiči bylo 74 let, se legislativa vyvíjela a záznamy v evidenční kartě řidiče mohou obsahovat jednak skutky které v některém období zapisovány nebyly nebo naopak byly a také u starších řidičů nedocházelo k přepisu všech záznamů. Přesto však tabulka ukazuje, že většina řidičů, která byla při jízdě ovlivněna alkoholem nebo jinou návykovou látkou, je v provozu neukázněna a nedodrжуje pravidla provozu na pozemních komunikacích.

⁵¹ Údaje zpracované z podkladů DI PČR Tábor (vlastní zpracování)

14.4.1 Recidiva z pohledu zákazu řídit motorová vozidla

Tab. 3 Počet zákazů řízení motorového vozidla u recidivistů ⁵²

Počet zákazů činnosti	1	2	3	4	5	6
Počet řidičů	7	3	2	1	1	1

Ačkoliv za současné právní úpravy provází každé řešení přestupku řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, vyslovení zákazu tato vozidla řídit a to v nejnižší míře šesti měsíců, přesto i řidiči s touto zkušeností jej stále řídí a to v celkovém počtu 15 řidičů, což z celkového počtu 40 řidičů dělá více jak jednu třetinu.

14.4.2 Recidiva u maření zákazu řídit motorová vozidla

Pro srovnání může počet případů řešených trestných činů maření výkonu zákazu řídit motorová vozidla za rok 2024 dopravním inspektorátem v Táboře. Zde je celkový počet 11, kdy 9 řidičů již mělo tuto recidivu opakovaně. Ne všechny tyto zákazy plynuly z řízení vozidla ve stavu vylučujícím způsobilost způsobenou požitím alkoholu nebo jiné návykové látky, ale přesto i tito řidiči nemají respekt k represím, které si svým chováním v silničním provozu přivádějí. V tomto směru nebylo zjišťováno, zda se jedná o zákaz činnosti vyslovený na základě řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky nebo na základě řízení bez řidičského oprávnění nebo jiného přestupku nebo jiného důvodu.

Z pohledu výkonu služby v okrese Tábor vnímám recidivu v maření zákazu řízení jako velmi závažný problém, který vypovídá o naprostém ignorování zákonných omezení a pravidel silničního provozu. Tito řidiči často svým chováním ohrožují nejen sebe, ale i ostatní účastníky provozu, a jejich přístup svědčí o nízké míře právního vědomí a často i o zcela vědomém riskování. Vnímám potřebu důslednějšího postihu těchto osob a intenzivnější spolupráce mezi jednotlivými složkami Policie ČR, aby bylo možné lépe identifikovat rizikové osoby a systematicky se zaměřit na jejich kontrolu. Ze své zkušenosti mohu říct, že v mnoha případech tito řidiči opakovaně ignorují zákazy a spoléhají na nízkou pravděpodobnost odhalení. Právě proto považují pravidelnou kontrolní činnost a důsledné zpracování každého jednotlivého případu za klíčové kroky k omezení této nebezpečné praxe.

⁵² Údaje zpracované z podkladů DI PČR Tábor (vlastní zpracování)

Tab. 4 Počet případů maření zákazu řídit motorové vozidlo ⁵³

Celkový počet maření	1	2	3	5	6	8
Počet řidičů	2	2	4	1	1	1

14.5 Recidiva z pohledu trestných činů

Za rok 2024 bylo na dopravním inspektorátu v Táboře řešeno 28 trestných činů ohrožení pod vlivem návykové látky a z toho 17, tedy více jako polovina byla v souvislosti s dopravní nehodou. Ženy se na těchto trestných činech podílely jako pachatelky ve třech případech

Tab. 5 Počet zákazů řízení u řidičů odsouzených za trestné činy ⁵⁴

Počet zákazů činnosti	1	2	3
Počet řidičů	5	4	1

Z uvedeného vyplývá, že jen necelá třetina řidičů již měla „zkušenost“ se zákazem činnosti za řízení vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky a z toho 5 případů vyslovených soudem.

U těchto řidičů jen 5 řidičů nemělo žádný záznam k evidenční kartě řidiče. Nejlepším „sběratelem“ byl řidič ve věku 39 se 7 zápisy.

Při osobní účasti na řešení těchto případů vnímám, že právě opakovaní pachatelé bývají nejrizikovější skupinou – nejenže se pouštějí do jízdy přes soudem uložené zákazy, ale navíc často pokračují v užívání alkoholu či jiných látek. Alarmující je i skutečnost, že značná část těchto skutků souvisí s dopravní nehodou, tedy že řidiči pod vlivem nezůstávají pouze u samotné jízdy, ale způsobují i konkrétní škody. Výskyt žen jako pachatelek sice není tak výrazný, ale i zde je patrný určitý trend, který není radno podceňovat. Za důležité považuji nejen postih, ale také prevenci a spolupráci s dalšími složkami, které se věnují jak dopravní výchově, tak problematice závislosti.

⁵³ Údaje zpracované z podkladů DI PČR Tábor (vlastní zpracování)

⁵⁴ Údaje zpracované z podkladů DI PČR Tábor (vlastní zpracování)

15 Vyhodnocení výzkumu

Systém odhalování řidičů pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek skutečně funguje, a to právě díky vybavení Policie České republiky. Potkat na silnici podnapilé, či dokonce zdrogované řidiče dnes není problém, což potvrzují získané statistiky. V rámci výzkumu bylo zjištěno 928 přestupků a 262 trestných činů. Pod vlivem návykových látek bylo spácháno 152 přestupků a pod vlivem alkoholu 776 přestupků. Když shrnu statistiky, tak počet řidičů pod vlivem alkoholu je vyšší, než počet řidičů pod vlivem drog. Drogy a alkohol hýbou společností a Policie ČR by se měla této problematice věnovat více a měla by se rozšířit prevence. Běžná přítomnost policisty na ulici má preventivní, ale i represivní význam.

Ačkoliv řízení vozidla pro většinu řidičů znamená jedinou nebo alespoň časově nejméně náročnou cestu do práce a také pohodlnou a v některých případech i pracovní prostředek, přesto je recidiva v tomto směru okolo jedné třetiny celých případů. Z toho u více jak poloviny řešených přestupů je to dokonce opakovaně.

Tedy odstrašující vliv trestů v tomto směru nedosahuje takové míry, jak by bylo vhodné. Možná by stálo za úvahu, zda těmto řidičům ještě vracet řidičské oprávnění nebo alespoň stupňovat tresty v závislosti na recidivě tak jak je tomu v trestním řádu.

Ještě více je alarmující počet dopravních nehod, kde je řidič pod vlivem alkoholu. Z pohledu zjištěných řidičů pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky je to v případě přestupkového jednání jedna čtvrtina v případě trestných činů je to již jedna třetina. Z pohledu celkového počtu řešených dopravních nehod za rok 2024 dopravním inspektorátem v Táboře je to každý 14 řidič. Tímto je možno potvrdit, že vliv alkoholu nebo jiné návykové látky má na chování řidiče v silničním provozu negativní vliv a že trestání řidičů nemá odstrašující vliv v takové míře, aby tím bylo možno eliminovat tento negativní jev a že ani vymáhání takové trestu nebrání řidičům účastnit se provozu na pozemních komunikacích. Možná je to dáno malým počtem sil a prostředků vynaloženým na preventivní opatření v provozu na pozemních komunikacích. Možná je to dáno právě pozitivním účinkem těchto omamných a psychotropních látek, kvůli kterým je řidiči užívají, a které jim odbourávají schopnost správně vyhodnotit svoje jednání z hlediska nebezpečnosti pro silniční provoz, neboť „jim se nic stát nemůže, to se stává jiným“ jak jsem mnohdy slyšela z jejich vyjádření, pak i odbourání strachu z případného postihu, protože „už jeli tolikrát a nikdy je policajti nechytli“ jak je možno vysledovat z internetových diskuzí i z jejich samotných vyjádření. Postavit hlídku na každou silnici v okrese je nemožné a řidiči jsou si toho vědomi. A budou tedy stále

spoléhat, že je nikdo nechytí. Na to, že by pak byli potrestáni, nikdo z nich nepřemýšlí. Jak moc je pro každého z nich „likvidační“ uložení pokuty nebo zákazu řídit motorová vozidla je velmi rozdílné. Jinak to vnímá řidič s možností využití hromadné dopravy a jinak řidič s malou výplatou, kdy „sotva“ vyjdou.

Odborníci volají po výrazném zpřísnění trestů za řízení pod vlivem návykových látek. Osobně však vnímám stávající výši trestů jako dostatečnou. Co by se však podle mého názoru mělo výrazně zpřísnit, je postih za nedodržení uložených sankcí, zejména zákazů řízení motorových vozidel. V těchto případech bych podporoval zavedení nepodmíněných trestů odnětí svobody a propadnutí vozidel, především v situacích, kdy dojde k tragickým následkům, včetně úmrtí. Jsem také zastáncem myšlenky, že řidičům, kteří opakovaně řídí pod vlivem návykových látek, by měla být nařizována povinná řízená léčba. Tento názor jsem si utvořila na základě informací získaných při psaní své bakalářské práce i díky vlastní profesní zkušenosti u Policie České republiky. Domnívám se, že prevence a včasná intervence mohou být klíčovými prvky v boji proti recidivě v těchto případech.

Závěr

V úvodu jsem čtenáři přiblížila odbornou terminologii. Seznámila jsem čtenáře s vlivem alkoholu a jiných návykových látek, zejména jak jsou ovlivněny lidské smysly a následně vnímání a chování při řízení nejen motorového vozidla. Široká veřejnost by si měla uvědomit, že toto protiprávní jednání nelze tolerovat. Poukázala jsem na právní aspekty v oblasti přestupkového a trestního práva, s důrazem na možné postihy a sankce, a to způsobem blízkým široké laické veřejnosti.

Kladen byl i důraz na postup Policie ČR, a to zejména na oprávnění, která se dotýkají právě řidičů, kteří řídí svá vozidla pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek. Dále byly uvedeny metody zjišťování hladiny alkoholu v dechu řidiče, koncentrace jiných návykových látek v získaném biologickém materiálu a také následně metody zjišťování alkoholu a jiných návykových látek v krvi.

Policie České republiky využívá špičkové vybavení, které dokáže rozpoznat přítomnost alkoholu a jiné návykové látky u řidičů, ale vybavení je ekonomicky nákladné a nelze jej aplikovat pro použití u každého řidiče.

Cílem práce bylo zhodnotit problematiku přestupků v silniční dopravě spojených s užíváním návykových látek na území okresu Tábor, identifikovat nejčastější příčiny a okolnosti těchto přestupků, vyhodnotit účinnost preventivních opatření a navrhnout doporučení pro zlepšení prevence a postihování dané problematiky. Zpracováním této práce jsem naplnila zvolený cíl. Přínos mé práce je pro praxi je patrný ve třech hlavních rovinách. Pro řidiče představuje zvýšenou informovanost o právních důsledcích řízení pod vlivem návykových látek a možných sankcích, včetně dopadu na řidičské oprávnění. Policistům poskytuje komplexní přehled o aktuálních metodách detekce alkoholu a jiných návykových látek, jakož i o důležitých aspektech právního rámce jejich činnosti. Pro laickou veřejnost znamená zvýšení povědomí o rizicích spojených s řízením pod vlivem návykových látek a zdůraznění důležitosti preventivních opatření. Je nutné zpřísnit sankce pro recidivisty zavedením nepodmíněných trestů odnětí svobody a propadnutí vozidla u řidičů, kteří opakovaně řídili pod vlivem návykových látek. Dále navrhuji zavedení povinné řízené léčby pro řidiče, kteří se dopustili opakovaného porušení těchto pravidel. Je také nutné rozšířit možnosti kontroly na přítomnost návykových látek zvýšením počtu silničních kontrol a lepším vybavením policie moderními testery. V oblasti prevence by bylo vhodné zavést přísnější pravidla pro znovu získání řidičského oprávnění, například povinné přezkoušení po spáchání dopravního přestupku spojeného s užitím návykových látek. Navrhované změny by mohly

v dlouhodobém horizontu přispět ke snížení počtu dopravních nehod způsobených řidiči pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek, a tím pádem zvýšit bezpečnost v silniční dopravě. K tomuto názoru mě přivedly informace získané psaním bakalářské práce a vlastní praxe u Policie České republiky.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BABOR, T. a CAETANO, R. *Alcohol: No Ordinary Commodity – Research and Public Policy*. 2. vydání. Oxford: Oxford University Press, 2010. 512 s. ISBN 978-0-19-955114-5.
2. ČERNÍN, K., ČERNÍNOVÁ, M. a TICHÝ, M. *Zákon o pozemních komunikacích: Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 528 s. ISBN-978-80-7478 652-5.
3. CHMELÍK, J. *Dopravní nehody*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009. 33 s., ISBN 978-80-7380-211-0.
4. JELÍNEK, J., a kol. *Trestní právo hmotné: obecná a zvláštní část*. 7. vyd. Praha: Leges, 2020. 1120 s. ISBN 978-80-7502-436-3.
5. JEMELKA, L., VETEŠNÍK, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, 46 s. ISBN 978-80-7400-772-9.
6. KOVALČÍKOVÁ, D., ŠTANDERA, J. *Zákon o provozu na pozemních komunikacích: komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. Beck, 2011, ISBN 978-80 7400-418-6.
7. KUČEROVÁ, H. *Dopravní přestupky v praxi*. 2. přepracované a doplněné vydání. Praha: LINDE PRAHA, 2006, 78 s. ISBN 80-7201-613-X.
8. KUČEROVÁ, H. *Dopravní přestupky v praxi: Bodový systém, zadržování řidičských průkazů*. Praha: Linde, 2006. 76-77 s. ISBN 80-7201-613-X.
9. MATES, P., et al. *Základy správního práva trestního*. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2010. s 51. ISBN 978-80-7400-357-8.
10. MATES, P., HORZINKOVÁ, E., HROMÁDKA, M., RAJMAN, J. *Nové policejní právo právní předpisy s komentářem*. Praha: Linde, 2009. 338 s. ISBN 978-80-7201-743-0.
11. NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost: současné poznatky a perspektivy léčby*. 3. vyd. Praha: Portál, 2011. 224 s. ISBN 978-80-7367-859-9.
12. PRÁŠKOVÁ, H. *Nové přestupkové právo*. Praha: Leges, 2017. 448 s. ISBN 978 80-7502-221-9.
13. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. 7. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2014, ISBN 978-80-7478-616-7.

14. ŠTIKAR, J. a HOSKOVEC, J. *Přehled dopravní psychologie*. Praha: Karolinum, 1995. 80 s. ISBN 80-7066-981-0.
15. ŠUCHA, M. *Dopravní psychologie pro praxi: výběr, výcvik a rehabilitace řidičů*. Praha: Grada, 2013. 216 s. Psyché (Grada). ISBN 978-80-247-8728-2.
16. VRANÁ, J., LEITNER, M. *Zákon o provozu na pozemních komunikacích a předpisy prováděcí a souvisící, s komentářem. 4. přepracované vydání*. Praha: Linde, 2012, ISBN 978-80-7201-867-3.
17. MINISTERSTVO VNITRA, Kriminalistický ústav VB, *Učebnice kriminalistiky. Třetí díl. Metodika kriminalistického vyšetřování*. Praha: Naše vojsko, 1965.

Legislativní dokumenty

18. ČESKO. Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu) - znění od 1. 11. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>.
19. ČESKO. Vyhláška č. 345/2002 Sb., Ministerstva průmyslu a obchodu, kterou se stanoví měřidla k povinnému ověřování a měřidla podléhající schválení typu - znění od 1. 7. 2024. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-345>.
20. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky - znění od 28. 6. 2022. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>.
21. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník - znění od 11. 2. 2025. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025. Dostupné z WWW: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.
22. ČESKO. Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek - znění od 1. 1. 2025. In: <i>Zákony pro lidi.cz</i> [online]. © AION CS 2010–2025. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-65>.
23. JUDr. ZEMAN, Pavel. NEJVYŠŠÍ STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ. *Pokyn obecné povahy nejvyššího státního zástupce ze dne 29. 04. 2019 o stanovení hodnot jiných návykových látek než alkoholu, při jejichž dosažení se osoba nachází ve stavu vylučujícím způsobilost vykonávat zaměstnání nebo jinou činnost ve smyslu § 274 odst. 1 trestního zákoníku. Sbíрка pokynů obecné povahy nejvyššího státního zástupce*. 2019.

24. ŘEDITELSTVÍ SLUŽBY DOPRAVNÍ POLICIE POLICEJNÍHO PREZIDIA ČESKÉ REPUBLIKY. *Pokyn ředitele ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky, kterým se upravuje postup při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích*. Praha, 2021.
25. POLICEJNÍ PREZIDIUM. *Pokyn policejního prezidenta, kterým se upravuje postup na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu*. genmjr. Mgr. Jan Švejdar. Praha: Policejní prezidium, PPP 300/2020.
26. genmjr. Mgr. Bc. Tomáš Tuhý. *Pokyn policejního prezidenta o drogové kriminalitě*. Policejní prezidium, 2016.
27. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 2. 2007, sp. zn. 5 Tdo 874/2007: „Nejvyšší soud k tomu připomíná, že podle poznatků lékařské vědy není žádný, tedy ani nadprůměrně disponovaný, řidič motorového vozidla schopen bezpečně řídit motorové vozidlo, dosáhne-li hladina alkoholu v jeho krvi nejméně 1,00 g/kg (1 promile).“.
28. Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12. 5. 2010, sp. zn. 8 Tdo 449/2010.

Elektronické zdroje

29. ČESKO. *Drogy v silniční dopravě* [online]. 2009. Dostupné z WWW: https://bezpecnostni-sbory.wbs.cz/clanky/6-2009/drogy_v_doprave.htm.
30. POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY – KRAJSKÉ ŘEDITELSTVÍ POLICIE ÚSTECKÉHO KRAJE. *Alkohol u žen je zrádnější* [online]. 2010. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/alkohol-u-zen-je-zradnejsi.aspx>.
31. DROGOVÁ PORADNA. *Odbourávání drog v těle* [online]. 2009. Dostupné z WWW: <http://www.drogovaporadna.cz/dotazy/30507/odbouravani-drog-vtele.html>.
32. BUŠTA, P., KNĚŽÍNEK, J. *Zákon o silničním provozu: Komentář*. § 47 [Systém ASPI]. Wolters Kluwer. ASPI_ID KO361_2000CZ. [online]. Dostupné z WWW: www.aspi.cz. ISSN 2336-517X.

Odborné články

33. BLAŽEJOVSKÝ, M. Drogy a doprava. *Trestněprávní revue*. 2013, 2013(11 12). ISSN 1213-5313.

34. SCHEUER, J. „Alkoholový zámek“ – nový nástroj prevence řízení pod vlivem alkoholu a vybrané související právní aspekty. *Revue pro právo a technologie: odborný recenzovaný časopis pro technologické obory práva a právní vědy*. 2017, **2017**(16). ISSN: 1804-5383.

SEZNAM ZKRATEK

AISU – automatizovaný informační systém útvaru

ČR – Česká republika

DI – dopravní inspektorát

JNL – jiné návykové látky

ng/ml – nanogram na mililitr

OPL – omamné a psychotropní látky

PČR – Policie České republiky

TČ – trestný čin

TZ – trestní zákoník

ÚO – územní odbor

ZPPP – závazný pokyn policejního prezidia

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK

Seznam obrázků

Obr. 1 Digitální alkoholtester firmy Dräger	25
Obr. 2 DrugWipe 5 – Detekce pěti drog: marihuany, amfetaminů, kokainu, opiátů, metamfetaminu	27

Seznam grafů

Graf 1 Záchyt řidičů s pozitivním testem na alkohol	52
Graf 2 Záchyt řidičů s pozitivním testem na jiné návykové látky	53
Graf 3 Počet záchytů alkoholu a JNL zpracováno jako trestný čin	54

Seznam tabulek

Tab. 1 Ovlivnění alkoholem u řidičů nemotorových vozidel v souvislosti s dopravní nehodou	55
Tab. 2 Počet záznamů v evidenční kartě řidiče u přestupků motorových vozidel	56
Tab. 3 Počet zákazů řízení motorového vozidla u recidivistů	57
Tab. 4 Počet případů maření zákazu řídit motorové vozidlo	58
Tab. 5 Počet zákazů řízení u řidičů odsouzených za trestné činy	58

PŘÍLOHY

Příloha I: Seznam otázek k rozhovoru	70
--	----

Příloha I: Seznam otázek k rozhovoru

1. Kdy sis dal poprvé marihuanu?
2. Jaký to na tebe mělo vliv?
3. Kdy jsi získal řidičské oprávnění?
4. Jsi zaměstnaný?
5. Testoval tě někdy zaměstnavatel v práci, zda nejsi ovlivněný alkoholem nebo jinou návykovou látkou?
6. Jak často tě Policie ČR při jízdě vozidlem kontrolovala a prováděla s tebou test, zda nejsi ovlivněný jinou návykovou látkou?
7. Při jaké situaci Policie ČR odhalila, že řídíš pod vlivem návykové látky?
8. Jaký byl výsledek moči a krve?
9. Jaký trest jsi dostal?
10. Jaký dopad to na tebe mělo v osobním životě?
11. Jaký dopad to na tebe mělo v zaměstnání?
12. Kolik a v jaké intenzitě vykouříš marihuany?
13. Zkusil jsi někdy něco jiného, než marihuanu?
14. Co si myslíš o trestu, který si dostal?
15. Jak pohlížíš na závažnost užívání marihuany ve společnosti?